

Integraal Huisvestingsplan 2020 - 2024

Primair Onderwijs

Auteur: Jeffrey Quartel
Afdeling: Maatschappelijke Opgaven
Versienummer: 2.0
Datum: 11 maart 2020
Corsanummer: T19.20885

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Samenvatting	4
3	Inleiding	8
4	Onderwijs in Lansingerland	10
5	Trends en ontwikkelingen	11
6	Visie en uitgangspunten	15
7	Analyse onderwijshuisvesting	16
7.1	Algemene analyse	16
7.2	Bleiswijk	21
7.3	Bergschenhoek	22
7.4	Berkel en Rodenrijs	23
8	Uitvoeringsprogramma	26
8.1	Bleiswijk	26
8.2	Bergschenhoek	27
8.3	Berkel en Rodenrijs	30
9	Fasering en planning	34
10	Financiën	37
11	Rollen en verantwoordelijkheden	48
12	Risicomanagement	49
	Bijlagen	51
1.	Overzicht basisgegevens	51
2.	Uitgangspunten	56
3.	Leerlingenprognose	61
4.	Duurzaamheidsscan	63
5.	Toetsingskader	64
6.	Overzicht verplaatsingen en tijdelijke huisvesting	71

1 Voorwoord

Wij gaan uit van de ambitie dat ieder kind goed en passend toekomstgericht onderwijs krijgt. Dit begint bij een goed beschikbaar onderwijsaanbod dichtbij huis. Lansingerland is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, te werken, maar ook om naar school te gaan door het gevarieerde aanbod aan basisscholen. In tegenstelling tot de landelijke trend van krimp stijgt het aantal leerlingen in Lansingerland enorm. Met name door de komst van Wilderszijde en de verdere ontwikkeling van Berkel Westpolder stijgt het leerlingenaantal in het basisonderwijs met ruim 7 procent voor de komende 10 jaar. Dit biedt kansen voor het onderwijs in Lansingerland, maar vraagt ook om extra investeringen voor meer onderwijshuisvesting ter ondersteuning aan ons onderwijsbeleid.

Naast de opgave van extra onderwijsruimte staat Lansingerland ook voor een vervangingsopgave. Een deel van de schoolgebouwen komt uit de jaren '70. Een periode waar bouwkosten beperkt werden om de grote vraag aan onderwijsruimte aan te kunnen. Dit is vaak terug te zien in de gestandaardiseerde bouwmethodiek en de matige bouwkwaliteit. Daarom investeren wij, schoolbesturen en gemeente, naast extra onderwijsruimte ook in het bestaande aanbod om de kwaliteit op orde te brengen.

Beide opgaven vragen om een duidelijke gezamenlijke aanpak, waarvoor wij het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 (IHP) opstelden. Schoolbesturen en gemeente werkten hiervoor intensief samen om te komen tot passende maatregelen per gebied. Uitgangspunt van dit IHP is dan ook om zowel kwalitatief als kwantitatief voldoende onderwijsaanbod te realiseren voor de kinderen in onze gemeente.

Lansingerland is een van de jongste van Nederland met een relatief grote groep kinderen. Juist voor de ontwikkeling van deze groep is het onderwijs extra van belang. Met de samenwerking van schoolbesturen, gemeente en vele andere partijen zorgen wij voor goed en passend toekomstgericht onderwijs dichtbij huis voor elk kind. Met dit IHP ben ik er van overtuigd dat wij hier aan bijdragen.

Ankie van Tatenhove
Wethouder Onderwijs

2 Samenvatting

Met de groei van Lansingerland en het huidige gebouwenbestand staan wij voor zowel een vernieuwings- als een vervangingsopgave van de onderwijshuisvesting. Onderwijshuisvesting is een belangrijke voorwaarde voor goed onderwijs. Om hier optimaal invulling aan te geven besloten wij om in een intensieve samenwerking met de schoolbesturen dit Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 (IHP) te ontwikkelen voor het basisonderwijs. Op deze manier geven wij duiding aan onze taak om te zorgen voor kwalitatief en kwantitatief voldoende onderwijshuisvesting voor de kinderen in Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs.

Het IHP bepaalt de kaders waarbinnen schoolbesturen en gemeente de komende 15 jaar investeren in de onderwijshuisvesting. Hierbij herijken wij het IHP elke 4 jaar.

Visie en uitgangspunten

Met de invulling van het IHP wilt het college volgens het collegeprogramma zorgen dat kinderen naar een basisschool in de wijk gaan en zorgen voor goede en goed onderhouden schoolgebouwen. Vanuit de opgave en ambities formuleerden wij een aantal uitgangspunten die richtinggevend zijn voor het uitvoeringsprogramma.

Het schoolaanbod moet goed aansluiten op de vraag van ouders en kinderen. Door bij de keuze voor vervangende nieuwbouw of renovatie rekening te houden met de spreiding van het onderwijs zorgen wij ervoor dat ouders en kinderen onderwijs dichtbij huis tot hun beschikking hebben. Hierbij stimuleren wij ook een goede aansluiting tussen scholen, buitenschoolse opvang, kinderdagverblijven, peuteropvang, centrum voor jeugd en gezin, jeugd- en jongerenwerk, sport en cultuur. Uitdagendere speel- en beweegr ruimten zorgen ervoor dat kinderen jong beginnen met spelen en bewegen en daar plezier in hebben. Schoolgebouwen zijn duurzaam en dragen bij aan een goed leefmilieu. Hiermee dragen wij bij aan de duurzaamheidsambitie van Lansingerland. Door de strengere bouweisen en hogere bouwkosten zijn de VNG normbedragen niet toereikend voor (vervangende) nieuwbouw van schoolgebouwen. Wij bouwen dan ook doelmatige schoolgebouwen. Om gedegen met de financiële middelen voor onderwijshuisvesting om te gaan zetten wij de bestaande voorraad schoolgebouwen zo optimaal mogelijk in.

Analyse onderwijshuisvesting

De leerlingenprognoses voor het primair onderwijs in Lansingerland geven aan dat het leerlingenaantal sterk groeit de komende jaren. In zijn totaliteit zorgt deze groei in de piekperiode voor een ruimte-tekort van ruim 2.000 vierkante meter. Daarnaast is een deel van het gebouwenbestand toe aan vervanging. Uit de bouwkundige schouw blijkt dat er de komende 15 jaar een vervangingsopgave is voor ongeveer 38% van het gebouwenbestand in het primair onderwijs. Met de duurzaamheidsambitie komen daar nog maatregelen voor de resterende schoolgebouwen bij.

Uitvoeringsprogramma

In het IHP treffen wij maatregelen om extra onderwijsruimte te bieden aan de groei van het aantal kinderen en de kwaliteit van de schoolgebouwen op peil houden, zodat kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Op deze manier bieden wij het hoofd aan de vernieuwings- en vervangingsopgave van de onderwijshuisvesting. Het IHP resulteert in 6 uitbreidingen middels medegebruik bij andere scholen of op de eigen locatie door uitpandige uitbreiding en ongeveer 3 extra nieuwbouwscholen in het woningbouwontwikkelgebied van Wilderszijde. Daarnaast bevat het IHP vervangende nieuwbouw voor 7 schoolgebouwen. Voor de vervangende nieuwbouw van de 7 schoolgebouwen en de overige bestaande schoollocaties zetten wij in op duurzaamheidsingrepen. Door toekomstige verschuivingen van schoollocaties stoten wij 3 schoollocaties af en stellen deze ter beschikking voor herontwikkeling. De infographics op de volgende twee pagina's infographics geven het uitvoeringsprogramma van het IHP voor respectievelijk 2020-2024 en 2025-2030 weer.

2020
2024

Uitvoeringsprogramma

Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs

BERKEL EN RODENRIJS

1		Basisschool de Gouden Griffel Locatie Theo d'Orsingel Laurentius	 397	 2021
2		Basisschool de Prinses Maxima Locatie Annie M.G. Schmidtlaan Spectrum-SPCO	 231	 2021
3		Basisschool de Klipper Locatie Gouden Uillaan Scholengroep Holland	 483	 2021
4		Basisschool de Prins Johan Friso Locatie Hoge Land Spectrum-SPCO	 -	 2024
5		Basisschool het Baken Laurentius	 -	 2022
6		Basisschool de Gouden Griffel Locatie Annie M.G. Schmidtlaan Laurentius	 -	 2022
6		Basisschool de Prinses Maxima Locatie Annie M.G. Schmidtlaan Spectrum-SPCO	 -	 2022
7		Basisschool de Prins Willem Alexander Spectrum-SPCO	 252	 2022
8		Basisschool de Kwakel Laurentius	 277	 2022
9		Basisschool de Parel LEV-WN	 127	 2024
10		Basisschool de Prins Johan Friso Locatie Orionstraat Spectrum-SPCO	 375	 2024

BERGSCHENHOEK

11		Basisscholen de Wilderszijde 1 / 2 / 3 Wilderszijde 1 / 2 / 3	 954	 2024
13				
14		Basisschool de Vuurvogel / de Boterdorp Scholengroep Holland / Spectrum-SPCO	 -	 2024

BLEISWIJK

15		Basisschool de Poort / de Wiekslag Spectrum-SPCO	 317	 2024
----	---	--	---	--

LEGENDA

- Nieuwbouw
- Uitbreiding
- Afstoting
- Verduurzaming
- Vervangende nieuwbouw
- Gebaseerd op x-aantal leerlingen
- Jaar van oplevering

2025
2035

Uitvoeringsprogramma

Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs

BERKEL EN RODENRIJS

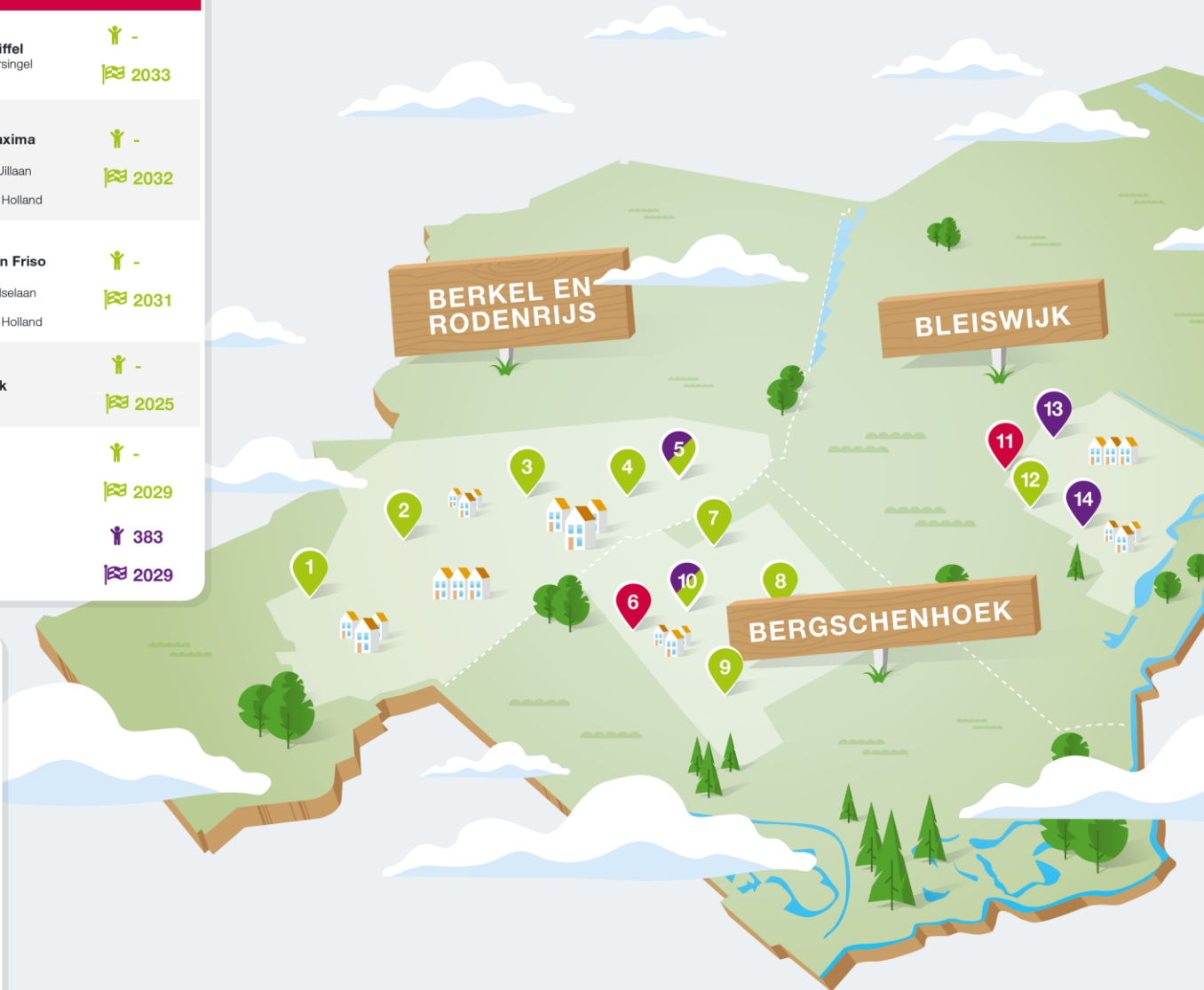
1	 Basisschool de Gouden Griffel Locatie Theo d'Orsingel Laurentius	Y - 2033
2	 Basisschool de Prinses Maxima en de Klipper Locatie Gouden Ullaan Spectrum SPCO en Scholengroep Holland	Y - 2032
3	 Basisschool de Prins Johan Friso en de Klipper Locatie Oudelandselaan Spectrum SPCO en Scholengroep Holland	Y - 2031
4	 Basisschool de Wilgenhoek Laurentius	Y - 2025
5	 Basisschool de Poolster Laurentius	Y - 2029
	 Basisschool de Poolster Laurentius	Y 383 2029

BERGSCHENHOEK

6	 Basisschool de Pius X Locatie Noorderparklaan Laurentius	Y - 2028
7	 Basisschool de Groenehoek, de Acker en de Willibrord Locatie Stampioendreef Scholengroep Holland, Spectrum-SPCO en Laurentius	Y - 2025
8	 Basisschool de Groenehoek, de Acker en de Willibrord Locatie Groenweg Scholengroep Holland, Spectrum-SPCO en Laurentius	Y - 2026
9	 Basisschool de Regenboog Spectrum-SPCO	Y - 2029
10	 Basisschool de Pius X Locatie Goudwinde Laurentius	Y - 2028
	 Basisschool de Pius X Locatie Goudwinde Laurentius	Y 365 2028

LEGENDA

- Nieuwbouw
- Uitbreiding
- Afstoting
- Verduurzaming
- Vervangende nieuwbouw
- Gebaseerd op x-aantal leerlingen
- Jaar van oplevering

BLEISWIJK

11	 Basisschool de Poort Spectrum SPCO	Y - 2026
12	 Basisschool de Anne Frank Scholengroep Holland	Y - 2028
13	 Basisschool de Klimphoeve RVKO	Y 252 2026
14	 Basisschool de Oosthoek RVKO	Y 260 2025

Financiën

Met de vernieuwings- als vervangingsopgave die wij hebben op het gebied van onderwijshuisvesting komen wij met het uitvoeringsprogramma uit op een investering van ruim € 42 miljoen voor de komende 15 jaar. De financiering hiervan bestaat uit de volgende voorzieningen uit de verordening: vervangende nieuwbouw, nieuwbouw, duurzaamheidsmaatregelen, uitbreiding, inrichting onderwijsleerpakket en medegebruik.

Uit het verloop van de huidige kapitaallasten blijkt dat de kapitaallasten van een aantal schoolgebouwen zijn komen te vervallen en dat er in de afgelopen periode weinig investeringen zijn gedaan. Met de investeringen uit het IHP houden en brengen wij de onderwijshuisvesting (weer) op peil. Op deze manier geven wij invulling aan onze zorgplicht in het voorzien van adequate huisvesting voor het onderwijs.

3 Inleiding

Lansingerland groeit. Deze groei is met name het gevolg van de uitbreiding van het aantal woningen en de komst van gezinnen met jonge kinderen. Hierdoor stijgt ook het aantal leerlingen in het primair onderwijs (po). De komende tien jaar is een toename van het aantal leerlingen te verwachten van 7,3 procent. Deze groei zet flinke druk op de dorpskernen. Naast groei heeft Lansingerland te maken met verouderde schoolgebouwen die hun technische levensduur bereikt hebben. De gemeente Lansingerland investeert de komende jaren daarom fors in doelmatige, flexibele en duurzame schoolgebouwen om de groei van het aantal leerlingen op te vangen en de kwaliteit van de onderwijshuisvesting weer op peil te brengen.

3.1.1 Doelstelling

Het doel van dit Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 (IHP) is om te zorgen voor kwalitatief en kwantitatief voldoende onderwijshuisvesting voor de kinderen in Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs. Het IHP heeft hiermee een strategisch karakter, waarbij vanuit visie en beleid keuzes zijn gemaakt. Wij hanteerden hierbij de duurzaamheidsvisie, onderwijsvisie en ander aanpalend beleid voor het onderwijs. De Visienota Onderwijs 2017 - 2025 vormt echter de basis die wij met het IHP verder ontwikkelden met beleid op het gebied van onderwijshuisvesting dat verder reikt dan de huidige wet- en regelgeving.¹ Schoolbesturen en gemeente werkten hierbij nauw samen. Schoolbesturen vanuit hun verantwoordelijkheid voor de exploitatie en het reguliere binnen- en buitenonderhoud en de gemeente vanuit haar verantwoordelijkheid voor onder andere (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, tijdelijke huisvesting en eerste inrichting. De gedeelde langetermijnvisie van het IHP geeft hiermee duidelijkheid over de fysieke en financiële ingrepen voor schoolbesturen en gemeente. De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het bewegingsonderwijs verwerken wij in het Accommodatieplan Sport 2020 - 2030.

3.1.2 Werkwijze van Lansingerland

Voor het tot stand komen van het IHP doorliepen wij een intensief proces. Hierbij zijn de volgende fases doorlopen:

1. **Dataverzameling:** voor het opstellen van het IHP lieten wij de leerlingenprognose actualiseren en zetten wij een bouwkundige schouw uit naar de staat van de schoolgebouwen. Schoolbesturen en gemeente besloten de prioritering uit de bouwkundige schouw in principe aan te houden als basis voor het uitvoeringsprogramma, tenzij er aanleiding is om hiervan af te wijken. Daarnaast voerden wij een analyse uit naar de landelijke en lokale trends en ontwikkelingen op het gebied van onderwijs(huisvesting).
2. **Uitgangspunten:** wij voerden met alle schoolbesturen gesprekken over de leerlingenprognoses, bouwkundige schouw, de ontwikkeling per school en de trends en ontwikkelingen op het gebied van onderwijs(huisvesting). Op basis van de verzamelde gegevens en de input uit de gesprekken formuleerden wij een aantal uitgangspunten voor het IHP. Wij presenteerden de uitgangspunten in een beeldvormende avond en legden deze vervolgens voor in de Commissie Samenleving. Op basis van de bespreking in de commissie scherpten wij enkele uitgangspunten verder aan. Daarnaast organiseerden wij een tour langs de basisscholen om een beter beeld te krijgen van de huisvestingsvraagstukken in het primair onderwijs. Uiteindelijk kwamen wij tot een totaal-overzicht van alle input voor het IHP na een bijeenkomst met de schoolbesturen.
3. **Uitvoeringsprogramma:** in een werksessie per dorp en een aparte werksessie voor Wilderszijde brachten wij de huisvestingsopgaven, ambities, behoeftes en mogelijkheden in beeld en formuleerden wij een aantal oplossingsrichtingen. Na een verdere uitwerking van de oplossingsrichtingen voerden wij individuele en clustergesprekken met de schoolbesturen om per vraagstuk tot een klein aantal scenario's en een voorkeursscenario te komen. Op basis hiervan

¹ Huisvestingsvoorstel PO-Raad, VO-Raad en VNG, d.d. 13 april 2018.

kwamen wij tot een concept uitvoeringsprogramma met daarbij een financiële vertaling. Samen met de eerdere onderdelen vormt dit het IHP.

4. **Besluitvorming:** in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO)/ Lokale Educatieve Agenda (LEA) legden wij het IHP voor en stelden wij het plan vervolgens vast. Hierna vond besluitvorming plaats door het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. De financiële consequenties van het IHP voor de gemeente verwerken wij in de kaderbrief en de begroting. Volgens het opgenomen uitvoeringsprogramma voeren wij het IHP uit.

3.1.3 Leeswijzer

In het eerste deel van het IHP gaan wij met name in op de basisinformatie en de visie op onderwijs (huisvesting). Allereerst geven wij een beeld van de feiten en basisgegevens (hoofdstuk 4) en de huidige trends en ontwikkelingen (hoofdstuk 5). Daarna gaan wij in op de visie op onderwijs(huisvesting) en de uitgangspunten die wij daarbij hanteren (hoofdstuk 6).

Vervolgens maken wij de vertaalslag van de strategische uitgangspunten naar het uitvoeringsprogramma. Eerst voeren wij een analyse uit op de onderwijshuisvesting in Lansingerland en de vraagstukken daarbij (hoofdstuk 7). Op basis hiervan komen wij in het uitvoeringsprogramma terug op deze huisvestingsvraagstukken en stellen wij daar verschillende maatregelen voor (hoofdstuk 8). Vervolgens vertalen wij het uitvoeringsprogramma naar een planning (hoofdstuk 9) en maken wij een financiële vertaling (hoofdstuk 10). Tot slot geven wij de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden tussen schoolbesturen en gemeente weer bij de uitvoering van het IHP (hoofdstuk 11) en sluiten wij af met een risicoparagraaf (hoofdstuk 12). In de bijlagen is de achtergrondinformatie bij het IHP te vinden, waarnaar wij ook verwijzen per hoofdstuk.

4 Onderwijs in Lansingerland

Lansingerland heeft een divers onderwijsaanbod. Er zijn verschillen in denominatie, onderwijsconcept en omvang, zoals te zien is in tabel 1 en onderstaande toelichting. In Lansingerland zijn vijf schoolbesturen voor het primair onderwijs actief. Samen hebben de schoolbesturen 22 basisscholen en/ of vestigingen verspreid over 22 (gedeelde) locaties. Zij verzorgen hiermee het onderwijs voor zo'n 7000 leerlingen. In bijlage 1 is een meer gespecificeerd overzicht te zien met alle gegevens van de basisscholen en schoolgebouwen in Lansingerland, inclusief kaart.

Schoolbestuur	Denominatie	Dorp	Scholen	Locaties	Leerlingen
RVKO	Rooms-katholiek	Bleiswijk	1	1	483
		Bleiswijk	1	1	
Scholengroep Holland	Openbaar	Bleiswijk	1	1	1455
		Bergschenhoek	1	1	
			1	1	
		Berkel en Rodenrijs	1	1	
Spectrum-SPCO	Protestants-christelijk	Bleiswijk	2	2	2071
		Bergschenhoek	3	4	
		Berkel en Rodenrijs	3	6	
Laurentius	Rooms-katholiek	Bergschenhoek	2	4	2788
		Berkel en Rodenrijs	3	3	
			1	1	
			1	2	
LEV-WN	Onderwijs met de bijbel	Berkel en Rodenrijs	1	1	148
Totaal		Bleiswijk			1136
		Bergschenhoek			1895
		Berkel en Rodenrijs			3914
		Lansingerland	22	31	6945

Tabel 1: Basisgegevens onderwijs in Lansingerland 2019

Onze gemeente kent een gevarieerd en divers onderwijsaanbod. Zo zijn de denominaties openbaar, protestant-christelijk, rooms-katholiek en onderwijs met de bijbel aanwezig. Daarnaast hanteren de scholen in Lansingerland vele onderwijsconcepten, zodat er voor ieder kind een sluitend aanbod is.

RVKO

Basisschool de Oosthoek van RVKO is een reguliere school, maar kinderen werken van groep 1 t/m 8 met persoonlijke leerdoelen. Zo besteedt de school aandacht aan metacognities, bordsessies, yogalessen, meervoudige intelligentie, Engelse les voor alle groepen en is er een Skillslab waar wordt gewerkt met Chromebooks. De Klimophoeve van RVKO is een Daltonschool en richt zich op een brede ontwikkeling van de leerlingen, waarbij geregeld thematisch wordt gewerkt, ICT-vaardigheden ontwikkeld worden en er ook een Plusklas aanwezig is voor hoogbegaafden.

Scholengroep Holland

De basisscholen van Scholengroep Holland bieden verschillende onderwijsconcepten. De Klipper en de Groenehoek geven Daltononderwijs. De Anne Frank werkt in leerstofjaarklassen, waarvan onderzoekend leren en samenwerken de belangrijke componenten zijn. Op de Vuurvogel volgen kinderen thematisch adaptief onderwijs in samengestelde groepen om bewust de verschillen tussen de kinderen ten goede te laten komen aan het leer- en ontwikkelproces. Daarnaast is er veel aandacht voor culturele ontwikkeling.

Spectrum-SPCO

Basisschool de Acker besteedt veel aandacht aan taal- en leesvaardigheid, leesplezier, Engelse lessen, activiteiten met de jeugdbibliotheek en een brede digitale ontwikkeling. Spectrum-SPCO biedt met basisschool Boterdorp International Primary Curriculum (IPC) onderwijs waar kinderen zich ontwikkelen tot wereldburgers. Op basisschool de Regenboog is er naast de basisvakken extra aandacht voor wetenschap en techniek, burgerschap, ICT, onderzoekend leren en creativiteit. Op de Prins Johan Friso wordt de lat hoog gelegd om het kind te stimuleren het beste uit zichzelf te halen. Daarbij kijken zij altijd naar de capaciteiten van het kind. Bij de Prins Willem Alexander is cultuureducatie een belangrijk aspect. De Prinses Maxima is een school waar gewerkt wordt met een leerplein waar techniek, onderzoekend leren en creativiteit tot ontwikkeling kunnen komen. Met drie excellentiegroepen worden meerbegaafde kinderen extra uitgedaagd. De toekomstige fusieschool Wiekslag/ Poort levert samen met partners in en rondom de school een betekenisvolle bijdrage aan de toekomst van jonge mensen van 0 tot ca. 13 jaar.

Laurentius

Laurentius biedt in Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs met haar basisscholen veel verschillende onderwijsconcepten aan. Naast het bekende Jenaplan onderwijs bieden zij ook concepten aan als IPC-leerplan, Jeelo, Brein en leren, klasdoorbrekend onderwijs, Primary Years Programme, International Baccalaureate en leren zichtbaar maken.

LEV-WN

Basisschool de Parel van LEV-WN is het schooljaar 2019 - 2020 gestart met een ander onderwijskundig profiel. Vanaf groep 1-8 besteden zij aandacht aan de brede vorming van kinderen, waarbij het leren met plezier het uitgangspunt is. De leerlingen op de Parel bieden zij daarom letterlijk en figuurlijk de ruimte om rondom en na instructie zelfstandig en samen de leerstof te onderzoeken, te relateren aan hun belevingswereld en zich eigen te maken. Zij werken daarbij in units waarin leerlingen van meerdere leeftijdsgroepen samenwerken op hun eigen niveau.

5 Trends en ontwikkelingen

Het onderwijs is een dynamisch terrein dat continu in beweging is. Verschillende trends en ontwikkelingen zijn van invloed op de onderwijs(huisvestings)situatie in Lansingerland. In dit hoofdstuk schetsen wij de kaders waarbinnen de onderwijshuisvesting zich zal ontwikkelen.

5.1.1 Huisvestingsvoorstel PO-raad, VO-raad en VNG

Bij de PO-Raad, VO-Raad en de VNG leeft al langer de wens om gemeenten en schoolbesturen meer in staat te stellen om hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting waar te maken. Hierom kwamen zij tot een huisvestingsvoorstel met daarin de volgende uitgangspunten:

- gemeenten en schoolbesturen stellen gezamenlijk een meerjarig IHP op, waarover OOGO gevoerd wordt. Daarmee krijgt het IHP een wettelijke status;
- renovatie wordt als voorziening in de wet opgenomen;
- schoolbesturen stellen verplicht een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op waarin onderhoudswerkzaamheden en te besteden middelen zijn aangegeven;
- het investeringsverbod voor (vervangende) nieuwbouw en renovatie door schoolbesturen wordt aangepast en versoepeld.²

In dit IHP sluiten wij hier op aan en lopen daarmee voor op de huidige wet- en regelgeving.

5.1.2 Wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen

Op 1 oktober 2019 nam de Tweede Kamer de Wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen (MRvNS) aan. De nieuwe wet heeft als doel het mogelijk maken dat scholen die aantoonbaar op voldoende belangstelling van ouders en leerlingen kunnen rekenen ook daadwerkelijk voor bekostiging in aanmerking kunnen komen. Het begrip 'richting' als bepalende factor laat het Rijk hiermee los. In plaats van de huidige, op godsdienstige of levensbeschouwelijke grondslag (richting) van scholen gebaseerde indirecte meting komt een systeem waarin ouders rechtstreeks hun belangstelling voor een nieuwe school kunnen tonen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van ouderverklaring en/ of marktonderzoek. Daarnaast maakt een kwaliteitstoets onderdeel uit van de nieuwe procedure. De nieuwe MRvNS moet dus niet zorgen voor meer scholen, maar voor een aanbod dat beter past bij de veranderende vraag vanuit de samenleving.

Bij de MRvNS hoort ook een nieuwe procedure. Schoolbesturen doen hun aanvraag niet meer bij de gemeente, maar direct bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het Plan van Scholen komt hiermee te vervallen. OCW toetst en beoordeelt de aanvraag. Een zienswijzegesprek met belanghebbenden maakt onderdeel uit van deze toets. Hierbij zijn belanghebbenden de aanwezige schoolbesturen, gemeenten en samenwerkingsverbanden in het voedingsgebied waar het schoolbestuur een school wilt stichten. Bij uiteindelijke goedkeuring door OCW dient de gemeente te voorzien in adequate huisvesting voor de nieuw gestichte school.

5.1.3 Voorzieningen rondom het kind

Sinds enkele jaren is er een trend om voorzieningen als kinderdagverblijf, peuteropvang, onderwijs of maatschappelijke organisaties fysiek en/ of inhoudelijk samen te brengen. Deze netwerken rondom kinderen hebben verschillende verschijningsvormen die gaan van samenwerkingen tussen losstaande voorzieningen tot volledig geïntegreerde voorzieningen in één gebouw. De voorzieningen bieden opvang en educatie voor alle kinderen van 0 - 12 jaar of zelfs ouder. Hiermee zorgen zij voor een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen. Door de verschillende verantwoordelijkheden voor onderwijs en kindvoorzieningen is het belangrijk afspraken te maken over de huisvesting van deze voorzieningen.

² Huisvestingsvoorstel PO-Raad, VO-Raad en VNG, d.d. 13 april 2018

5.1.4 *Passend Onderwijs*

Vanaf 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Hiermee hebben basisscholen de zorgplicht om ieder kind dat zich bij hen aanmeldt een passende onderwijsplaats te bieden. Dit kan op de school van aanmelding of op een school binnen het samenwerkingsverband. Passend Onderwijs heeft gevolgen voor de onderwijshuisvesting. Als meer kinderen met een extra zorgvraag op reguliere scholen instromen, moet de huisvesting dat aankunnen. Dit is zowel een vraag van kwaliteit als van capaciteit van schoolgebouwen, zoals het aanbrengen van drempelloze toegangen of de aanwezigheid van verzorgruimtes.

5.1.5 *Jeugdhulp*

Door de invoering van de Jeugdwet per 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Uitgangspunten voor de transitie van de jeugdzorg zijn preventie en het uitgaan van eigen mogelijkheden, eerder de juiste hulp op maat bieden, ontzorgen, integrale hulp bieden en vermindering van regeldruk. Voor de jeugdhulp zijn scholen onmisbare partners en een laagdrempelige plek om hulp te bieden. Problemen op school hebben daarnaast niet altijd te maken met leren, maar kunnen een relatie hebben met opvoeden en opgroeien. Koppelingen tussen voorzieningen voor jeugdzorg en onderwijs liggen hierdoor voor de hand, maar vraagt wat van de huisvesting.

5.1.6 *(Bijna) Energieneutraal Gebouw (BENG/ ENG)*

Vanaf 1 januari 2021 moeten alle nieuw te bouwen schoolgebouwen voldoen aan de nieuw norm Bijna Energieneutrale Gebouw eisen (BENG). Dit is een nieuwe rekenmethode voor de energieprestatie van gebouwen en in lijn met Europese wetgeving. BENG vervangt hiermee de huidige norm energieprestatie Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC). In het algemeen is de BENG norm iets strenger dan de huidige norm.

Voorbeelden uit de praktijk laten zien dat het voor schoolgebouwen technisch goed haalbaar is om aan de eisen van BENG te voldoen. Dit komt vaak door een combinatie van maatregelen, zoals compact bouwen, goede warmte-isolatie, kierdichting, zonwering, efficiënte verwarming, vraag gestuurde ventilatie, koeling en goed geregelde verlichting.

Met betrekking tot Energie Neutraal Gebouw (ENG), wordt de volgende definitie aangehouden: een Energieneutraal Gebouw (ENG) wekt de gebouwgebonden energie zelf op. De gebruikersgebonden energie is hier niet in meegenomen.

5.1.7 *Innovatie in het onderwijs*

De algemene tendens is dat de grote klaslokalen van vroeger steeds minder goed aansluiten op het onderwijs van nu. Onder invloed van bijvoorbeeld gepersonaliseerd leren of lesgeven op leerpleinen is er steeds meer behoefte aan overlegruimtes, (groeps)werkruimtes of juist open ruimtes. Bij het ontwikkelen van nieuwe schoolgebouwen is het daarom belangrijk om flexibiliteit in te bouwen om om te kunnen gaan met de huidige en toekomstige onderwijsontwikkelingen.

5.1.8 *Bekostiging onderwijshuisvesting*

Over de bekostiging van onderwijshuisvesting is veel te doen. Dit komt met name door de mismatch tussen de jaarlijks door de VNG vastgestelde normkosten versus de daadwerkelijke kosten. De daadwerkelijke kosten voor onderwijshuisvesting lopen in een rap tempo op door stijgende bouwkosten en strengere bouweisen op het gebied van duurzaamheid. Hoewel de VNG in 2018 adviseerde om de normbedragen eenmalig met 40% te verhogen blijkt dit nu al niet genoeg te zijn om aan de huidige en/of komende eisen te voldoen. Daarnaast vindt er geen ophoging van de gemeentefondsuitkering voor

onderwijshuisvesting plaats, in zoverre af te leiden welk deel van de algemene uitkering gerelateerd is aan onderwijshuisvesting primair onderwijs. Normaal gesproken drukken de kosten voor onderwijshuisvesting al structureel op de begroting bij een groeigemeente als Lansingerland. Door de stijgende bouwkosten en strengere bouweisen neemt deze druk nog meer toe. De huidige kapitaallasten van scholen die op termijn toe zijn aan renovatie of vervangende nieuwbouw zijn lager dan de kapitaallasten van de nieuw te bouwen scholen. Daarnaast is een groot deel van de schoolgebouwen in Lansingerland vrij nieuw, waardoor de komende 20 jaar nauwelijks kapitaallasten vrijvallen. De begroting voor onderwijshuisvesting is hiermee nauwelijks in staat de vervangende nieuwbouw en uitbreiding door groei op te vangen. Hierdoor is er een beroep op de algemene middelen nodig.

6 Visie en uitgangspunten

In de Visienota Onderwijs 2017 - 2025 staat wat wij de komende jaren met het onderwijs willen bereiken; goed en passend toekomstgericht onderwijs voor iedereen dichtbij. Het IHP speelt hier verder op in. Door bij de keuze voor technische levensduurverlenging als (vervangende) nieuwbouw of renovatie rekening te houden met de spreiding van het onderwijs zorgen wij zo goed als mogelijk dat leerlingen en ouders onderwijs dichtbij huis tot hun beschikking hebben. Met de invulling van het onderwijs in Wilderszijde streven om aan te sluiten bij de veranderende behoefte en wensen van de samenleving in onderwijsconcepten. Een goede aansluiting tussen scholen, buitenschoolse opvang, kinderdagverblijf, peuteropvang, centrum voor jeugd en gezin, jeugd- en jongerenwerk, sport en cultuur zorgt ervoor dat kinderen zich breder kunnen ontwikkelen. Een netwerk van voorzieningen in verschillende fysieke verschijningsvormen (campus, alles-in-1-gebouw, etc.) kunnen hieraan bijdragen. Ook de ruimte-behoefte voor de invulling van Passend Onderwijs en de verbinding met jeugdhulp betrekken wij hierbij. Tot slot sluit het onderwijs door (technologische) innovatie aan bij een snel veranderende wereld. Zo richten wij onze schoolgebouwen flexibel in en realiseren wij duurzame onderwijshuisvesting. Met de inrichting van groenblauwe schoolpleinen maken kinderen spelenderwijs kennis met duurzaamheid en het milieu, zodat onze jongeren voorbereid zijn op de toekomst in deze wereld.

De uitgangspunten die richtinggevend zijn voor het omgaan met de onderwijshuisvesting in Lansingerland presenteerden wij in een beeldvormende avond en legden wij vervolgens voor in de Commissie Samenleving. In bijlage 2 zijn de uitgangspunten voor het IHP terug te vinden.

7 Analyse onderwijshuisvesting

Door de toekomstige huisvestingsbehoefte en de staat van de schoolgebouwen in beeld te brengen, kunnen wij een beter aanbod van onderwijsvoorzieningen realiseren. In dit hoofdstuk brengen wij de ontwikkeling van het aantal leerlingen in beeld, waarna wij een analyse op de capaciteit uitvoeren voor de komende jaren. Daarnaast gaan wij in op de kwaliteit van de schoolgebouwen. Op basis van een uitgevoerde bouwkundige schouw komen wij tot een totaaloverzicht van de huidige staat van alle schoolgebouwen. In de bouwkundige schouw is ook het aspect duurzaamheid meegenomen. Met een analyse per gebied brengen wij de benodigde ingrepen in beeld om de capaciteit en kwaliteit op peil te brengen.

7.1 Algemene analyse

7.1.1 Leerlingenprognose

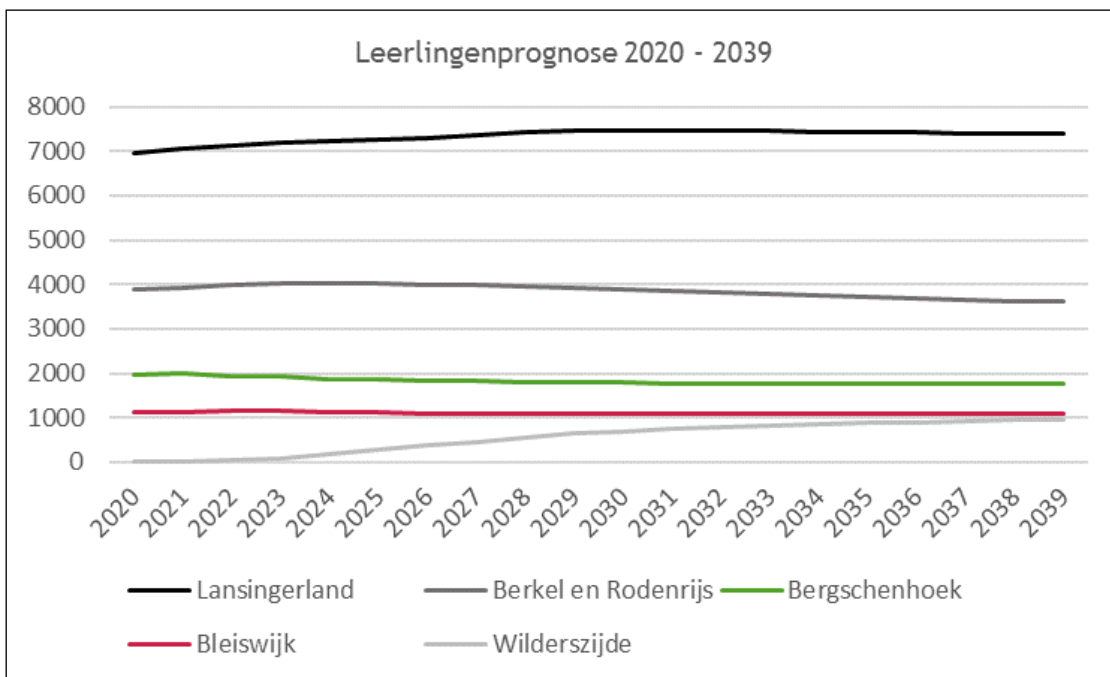
Het aantal leerlingen in het primair onderwijs is het moeilijkst te voorspellen van alle leeftijdsgroepen. De groep 60-plussers over 20 jaar, zijn de 40-plussers van nu. De jongste leeftijdsgroepen moeten echter nog geboren worden. De landelijke verwachtingen zijn dat het aantal schoolgaande kinderen in het primair onderwijs tot rond 2025 redelijk sterk daalt, waarna een stabilisatie te zien is. Gemeenten buiten de Randstad zien zelfs een daling van het aantal schoolgaande kinderen in het primair onderwijs tot 2030. Daar staat een stijging tegenover in verschillende grotere steden, zowel binnen als buiten de Randstad.³

De leerlingenprognoses voor het primair onderwijs in Lansingerland geven aan dat het leerlingenaantal sterk groeit de komende jaren. Wel merken wij daarbij op dat er tussen de verschillende dorpen en gebieden aanzienlijke verschillen zijn. De sterke groei de komende jaren komt met name door de komst van de nieuwe wijk Wilderszijde in Bergschenhoek en de verdere woningbouwontwikkeling in Berkel Westpolder en Rodenrijs. De leerlingenaantallen in Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs blijven redelijk stabiel de komende jaren, waarna er een lichte krimp ontstaat.

Door de leerlingenaantallen en de -prognoses te vertalen naar de ruimtebehoefte maken wij het ruimtetekort of overschot per schoolgebouw inzichtelijk. De ruimtebehoefte vergelijken wij met de huidige beschikbare aantal vierkante meters; het brutovloeroppervlak (BVO). Deze analyse is van belang, omdat ruimteoverschotten de schoolbesturen geld kost voor de exploitatie en het onderhoud. Daarnaast vormen ruimteoverschotten een risico voor de gemeente. Wanneer een schoolgebouw namelijk geheel leeg komt te staan komt het gebouw terug naar de gemeente. Ruimtetekorten zijn echter ook niet wenselijk, vanwege de problemen die hierdoor ontstaan bij het lesgeven.

De gemeentelijke leerlingenprognoses geven inzicht op zowel de korte als de lange termijn. Ervaringen uit het verleden leren ons dat de gemeentelijke leerlingenprognoses vaak in totaliteit van het aantal leerlingen redelijk kloppen. Wel komen soms wisselingen tussen scholen voor. Hoewel de leerlingenprognoses van de schoolbesturen zelf alleen inzicht geven op de korte termijn, hebben deze vaak een beter exact beeld van de in- en uitstroom van leerlingen per school. Hierdoor bepalen schoolbesturen en gemeente in onderling overleg voor welk aantal leerlingen gebouwd wordt bij maatregelen uit het uitvoeringsprogramma. In het uitvoeringsprogramma houden wij bij vervangende nieuwbouw rekening met het aantal vierkante meters op basis van permanente aard (periode van minimaal 15 jaar). Hoe wij omgaan met de vierkante meters bij piekmomenten (periode van minimaal 4 jaar) bepalen wij per project. Hiermee voorkomen wij ruimtetekorten of -overschotten bij net gerealiseerde maatregelen. De in bijlage 3 bijgevoegde gemeentelijke leerlingenprognoses actualiseren wij elk jaar.

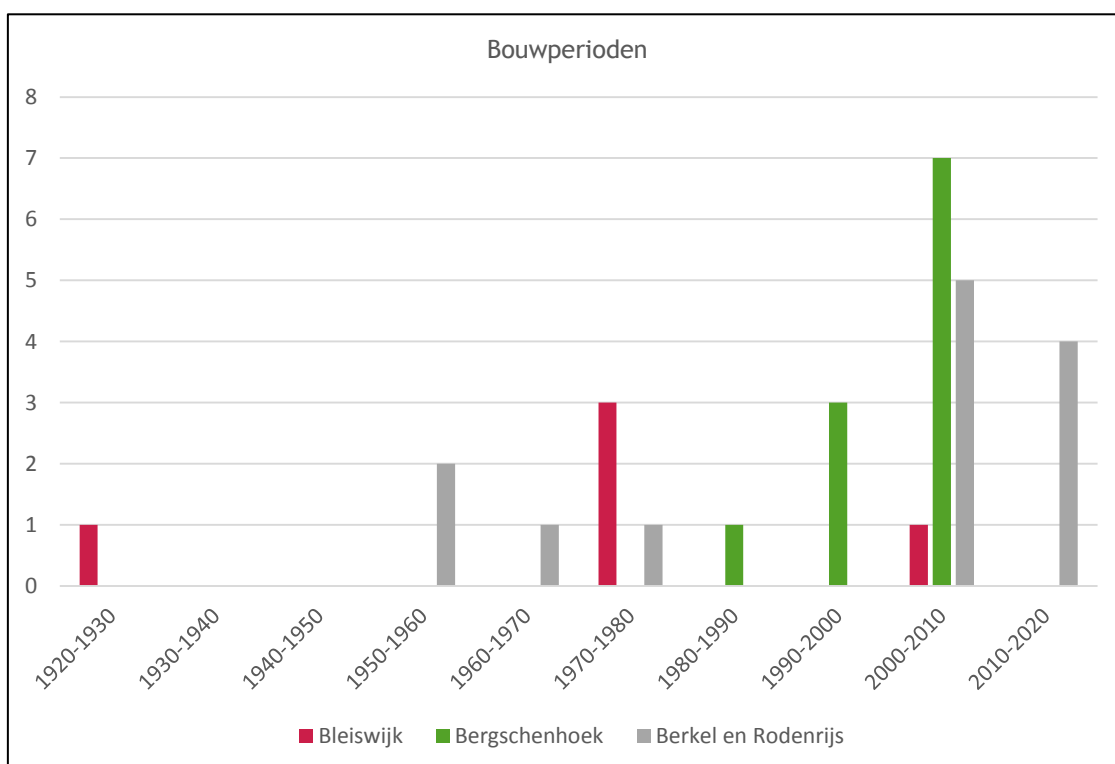
³ Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2015 - 2040, PBL/ CBS, d.d. 30 augustus 2016

Figuur 1: Leerlingenprognose 2020 - 2039

7.1.2 *Bouwperiodes*

Naast de capaciteit is ook de kwaliteit van de gebouwen van belang om te voorzien in adequate huisvesting. De bouwperiode van een gebouw is hier een sterke indicator voor. Onderstaande grafiek maakt duidelijk dat het gebouwenbestand per dorp sterk verschilt van elkaar. In Bleiswijk staan nog relatief veel gebouwen uit de jaren '70: de wederopbouwperiode. In deze periode werden de bouwkosten beperkt om de grote vraag aan onderwijsruimte aan te kunnen. Dit is vaak terug te zien in de gestandaardiseerde bouwmethodiek en de matige bouwkwiteit. Ook in Berkel Noordpolder staan gebouwen uit deze periode, in tegenstelling tot de rest van Berkel en Rodenrijs waar met name relatief nieuwe schoolgebouwen staan. Dit heeft met name te maken met de uitbreiding van Berkel en Rodenrijs vanaf de jaren '00. Bergschenhoek heeft een gemengd gebouwenbestand. Met de groei van Lansingerland en door een aantal verouderde schoolgebouwen staan schoolbesturen en gemeente voor zowel een extra investerings- als een vernieuwingsopgave.

Figuur 2: Bouwperioden van eerste gebouwdeel schoolgebouwen 1920 - 2020

7.1.3 *Bouwkundige staat*

Om de kwaliteit van de schoolgebouwen te beoordelen lieten wij een bouwkundige schouw uitvoeren naar de bouwkundige staat van de gebouwen. Hierin zijn ook de thema's onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling meegenomen elk met een eigen weging. Elk schoolgebouw is op deze criteria beoordeeld en voorzien van een score. Om tot deze beoordeling te komen is elk schoolgebouw bezocht en zijn gesprekken gevoerd met de directeuren en facilitair medewerkers van de schoolbesturen. De totaalscores staan geprioriteerd en geven zo de mate van urgentie aan voor een technische levensduurverlenging van het schoolgebouw, waarbij:

- <57 punten: binnen 0-5 jaar (rood).
- 57 - 63 punten: binnen 5 tot 10 jaar (oranje).
- 63 - 69 punten: binnen 10-20 jaar (lichtgroen).
- 69> punten: over meer dan 20 jaar (donkergroen).

In tabel 2 is hiervan het totaaloverzicht te zien.

Schoolbesturen en gemeente besloten de prioritering uit de bouwkundige schouw in principe aan te houden als basis voor het uitvoeringsprogramma, tenzij er aanleiding is om hiervan af te wijken. Verschillende factoren spelen hierbij een rol, zoals de leerlingenprognoses, boekwaarde, functie van het schoolgebouw in de omgeving en mogelijkheden om gezamenlijke huisvesting te realiseren met andere scholen.

SCHOOL	BOUWJAAR	UITSTRALING	BOUWKUNDIGE STAAT	VEILIGHEID	BINNENMILIEU	EXPLOITATIE	ONDERWIJSKUNDIG	TO TOTAALSCORE
		1	3	1	2	2	3	
Prins Johan Friso (Orionstraat)	1965	5,5	4,0	5,5	5,5	4,0	4,0	54,0
De Oosthoek	1972,2012	5,5	4,0	5,5	5,0	4,0	5,5	57,5
Koningin Beatrix School	1955,1970,1985	6,0	4,0	5,5	5,0	4,0	5,5	58,0
De Poort	1884,1965,1975,2005	6,0	4,0	6,0	5,0	4,0	6,0	60,0
Klimophoeve	1970,1998,2012	5,5	5,0	6,0	5,5	4,0	5,0	60,5
De Wiekslag	1972,2008	5,5	5,0	5,5	5,0	4,0	5,5	60,5
Pius X (Goudwinde)	1981,1986,2009	6,0	5,0	6,0	5,5	4,0	5,0	61,0
Groenehoek (Stampioenreef)	1997	6,0	5,5	5,5	5,0	4,0	5,0	61,0
Prins Johan Friso (Hoge Land)	2011	5,5	5,0	6,0	5,0	5,0	5,0	61,5
De Poolster	1974,2016	6,0	5,0	6,0	6,0	4,0	5,0	62,0
Boterdorp	2008	6,0	5,5	5,5	5,5	4,0	6,0	65,0
De Vuurvogel	2008	6,0	5,5	5,5	5,5	4,0	6,0	65,0
Anne Frankschool	2007	7,0	5,5	6,0	5,5	5,0	5,0	65,5
Prinses Maximaschool (Annie M.G. Schmidlaan)	2006	7,0	5,5	5,5	5,5	4,0	6,0	66,0
De Acker (Stampioenreef)	1997	6,0	5,5	5,5	6,0	4,0	6,0	66,0
Groenehoek (Groeneweg)	2005	6,0	5,5	5,5	5,0	6,0	5,5	66,5
Pius X (Noorderparklaan)	2002	6,0	5,5	6,0	5,0	4,0	7,0	67,5
De Regenboog	2000	6,0	6,0	6,0	6,0	4,0	6,0	68,0
Het Bakken	2005	6,0	6,0	5,5	7,0	5,0	5,0	68,5
De Acker (Groeneweg)	2005	6,0	7,0	5,5	5,0	4,0	6,0	68,5
De Wilgenhoek	1950,2004	6,0	6,0	6,0	5,0	4,0	7,0	69,0
Willibrord (Stampioenreef)	1997	6,0	6,0	5,5	6,0	5,0	6,0	69,5
Prins Johan Friso (Oudelandse laan)	2006	5,5	5,5	7,0	6,0	4,0	7,0	70,0
Willibrord (Groeneweg)	2005	6,0	7,0	6,0	5,5	4,0	6,0	70,0
De Gouden Griffel (Annie M.G. Schmidlaan)	2006	7,0	5,5	5,5	6,0	4,0	7,0	70,0
Prinses Maximaschool (Gouden Uillaan)	2015	7,0	7,0	7,0	6,0	4,0	7,0	76,0
De Klipper (Oudelandse laan)	2006	5,5	5,5	6,0	6,0	6,0	8,0	76,0
De Gouden Griffel (Theo d'Orsingel)	2015	7,0	6,0	5,5	7,0	7,0	7,0	79,5
De Klipper (Gouden Uillaan)	2015	7,0	7,0	7,0	6,0	6,0	8,0	83,0

Tabel 2: Totaaloverzicht bouwkundige schouw⁴

7.1.4 Duurzaamheidsscan

Naast een bouwkundige schouw is ook een duurzaamheidsscan uitgevoerd naar alle schoolgebouwen. De duurzaamheidsscan maakt inzichtelijk welke aanpassingen nodig zijn om de schoolgebouwen te verduurzamen naar een bijna energieneutraal gebouw (BENG) en naar een energieneutraal gebouw (ENG). Hierbij maakten wij ook de bijbehorende kosten per maatregel inzichtelijk. Wij voerden deze analyse uit op gebouwniveau. Basisscholen die onder één dak gehuisvest zijn beschouwden wij dan ook niet afzonderlijk.

In bijlage 4 geven wij per schoolgebouw aan wat het hoogst haalbare is wat betreft duurzaamheid en welke kosten hiermee gemoeid zijn. Als algemene bevinding blijkt dat het voor een aantal gebouwen niet mogelijk is om aan BENG te voldoen. De gebouwen zijn daarvoor te ongunstig van opzet met een groot transmissieoppervlak. Het valt op dat de gebouwen die slecht scoren bij de bouwkundige staat, ook slecht scoren op energetische verbetering. Dit is logisch, aangezien dit veelal oudere gebouwen betreft. De aanpak wat betreft duurzaamheid hangt af van de score van het gebouw, waarbij:

⁴ De uitvoerende partij van de bouwkundige schouw (HEVO) bracht per thema een weging van de score aan naar de richtlijnen om zo tot de totaalscore te komen.

- donkergroen: deze gebouwen voldoen uitstekend en hebben een lange restlevensduur (>20 jaar). Advies is om deze te opwaarderen naar BENG of ENG. Deze ambitie is op deze termijn terug te verdienen.
- lichtgroen: deze gebouwen voldoen en hebben een lange restlevensduur (10 - 20 jaar). Advies is om te overwegen om deze te opwaarderen naar BENG of ENG. Hierbij is het de vraag of dit binnen deze termijn terug is te verdienen.
- oranje: deze gebouwen voldoen nauwelijks en hebben geen lange restlevensduur (5 - 10 jaar). Advies is om deze niet op te waarderen naar BENG of ENG.
- rood: deze gebouwen voldoen niet en dienen op korte termijn te worden vervangen door (vervangende) nieuwbouw of renovatie.

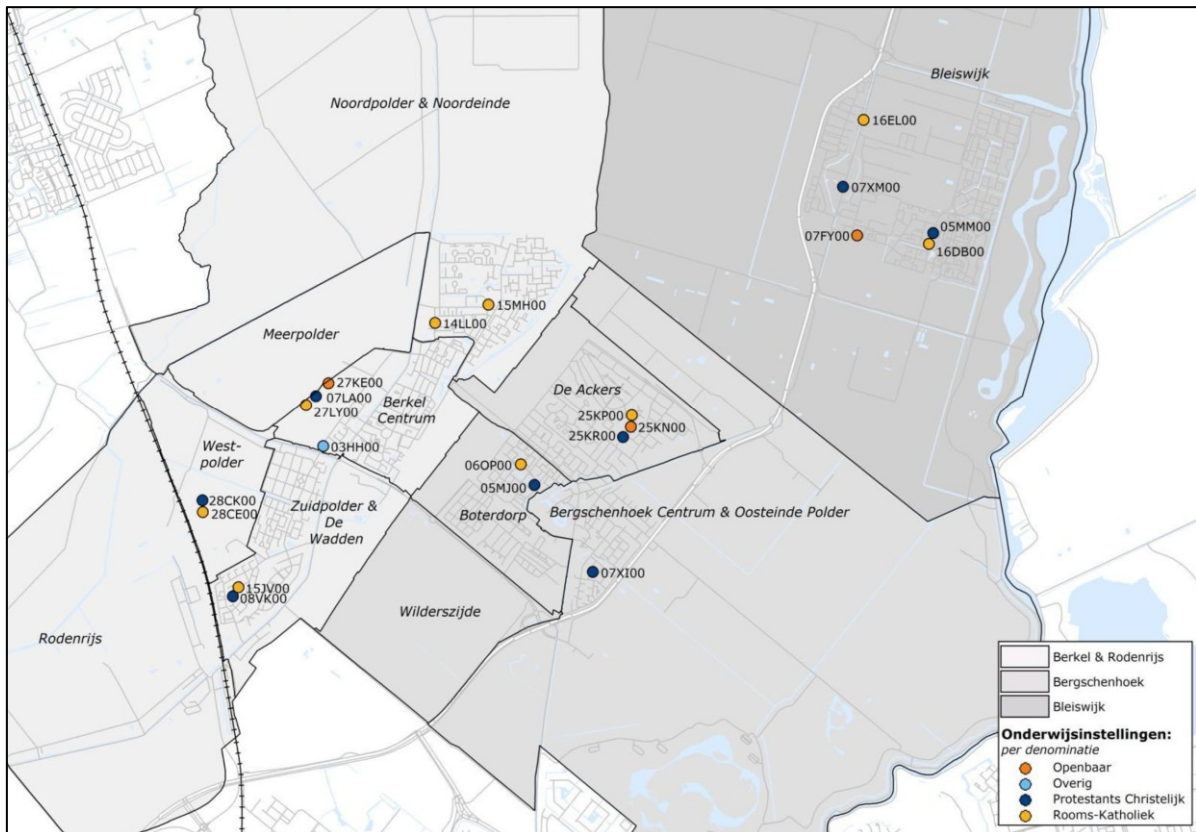
Een verdere uitwerking per project uit het uitvoeringsprogramma is nodig om de exacte kosten te bepalen. Hierbij valt te denken aan verder onderzoek naar de constructie, installaties en werkelijke terugverdientijd. Met name de werkelijke terugverdientijd is van belang, omdat schoolbesturen een investeringsverbod op onderwijshuisvesting hebben. Zij mogen alleen investeren in schoolgebouwen als het om een redelijk investeringsbedrag gaat dat zich in redelijke termijn laat terugverdienen.

7.1.5 Toelichting analyses

In de volgende paragrafen analyseren wij per voedingsgebied⁵ de schoollocaties. Hierbij gaan wij in op de kwaliteit en capaciteit van de schoolgebouwen van alle schoollocaties. Per voedingsgebied behandelen wij zowel de gevestigde hoofdlocaties als dependances. Het is hierom mogelijk dat enkele basisscholen in meerdere voedingsgebieden terugkomen.

Voor elk schoolgebouw geven wij eerst het bouwjaar en de score vanuit de bouwkundige schouw aan. In de kolom BVO staat vervolgens aangegeven hoeveel vierkante meter de locatie(s) heeft of hebben. Als er sprake is van meerdere locaties van een basisschool zijn beide BVO's bij elkaar opgeteld. Reden hiervoor is dat basisscholen bij OCW geregistreerd staat als één basisschool, de basisschool heeft één zogeheten BRIN-nummer. De leerlingenprognoses die wij gebruiken voor de capaciteitsanalyse maakt dan ook geen onderscheid tussen beide locaties. De kolommen met de jaartallen vormen samen de capaciteitsanalyse voor de komende jaren. Zo berekenen wij of er op basis van de leerlingenprognoses een ruimteoverschot (+) of -tekort (-) te verwachten is.

⁵ Het voedingsgebied is de verzameling van herkomstgebieden (wijken) van waaruit minimaal 70% van de leerlingen van de school afkomstig is. De herkomstgebieden (wijken) komen overeen met de gebiedsindeling van het CBS.

Figuur 3: Voedingsgebieden Lansingerland inclusief hoofdlocaties

7.2 Bleiswijk

Door de compacte omvang van Bleiswijk, beslaat het voedingsgebied voor de basisscholen heel Bleiswijk. De basisscholen in Bleiswijk zijn dan ook niet wijk- of buurtgebonden.

In Bleiswijk zijn er vier schoolgebouwen die op basis van de score in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw of renovatie tussen 5 - 10 jaar. Het gaat hier om de Oosthoek, de Klimophoeve, de Poort en de Wiekslag. De scores van deze gebouwen liggen dicht bij elkaar, wat overeenkomt met de bouwperiodes van deze schoolgebouwen. De Anne Frank valt qua score aan de bovenkant van de marge 10 - 20 jaar. Daarnaast zou het gebouw van de Anne Frank op basis van het bouwjaar voorlopig niet aan de beurt zijn voor een technische levensduurverlenging.

In zijn totaliteit hebben alle schoolgebouwen in Bleiswijk samen een licht ruimtetekort. Dit tekort is in werkelijkheid niet aanwezig, doordat enkele scholen zelf in extra ruimte hebben voorzien. Deze extra ruimte mag de gemeente echter niet meenemen in de berekening voor de bruto vloeroppervlakte. Het ruimtetekort loopt de komende jaren iets op, waarna de scholen vanaf 2025 weer voldoende ruimte hebben.

Schoolbestuur	School	Bouwjaar	Score	BVO	2020	2025	2030	2035
RVKO	Oosthoek	1972, 2012	57,5	1127	-441	-421	-401	-386
	Klimophoeve	1970, 1998, 2012	60,5	1308	-140	-190	-175	-165
Scholengroep Holland	Anne Frank	2007	65,5	1426	-50	-100	-85	-70
Spectrum-SPCO	Poort	1929, 1965, 1975, 2005	60,0	1345	411	491	501	506
	Wiekslag	1972, 2008	60,5	1417	181	236	251	261
	Totaal			6623	-39	16	91	146
	Totaal (%)			100%	-1%	0%	1%	2%

Tabel 3: Wijkoverzicht bouwkundige staat en capaciteitsanalyse Bleiswijk

7.3 Bergschenhoek

Bergschenhoek heeft drie voedingsgebieden. Met de komst van de wijk Wilderszijde zijn dit er vier. Hoewel basisschool de Regenboog als enige school in het voedingsgebied Centrum en Oosteinde Polder ligt, komt een groot deel van haar leerlingen ook uit het voedingsgebied Boterdorp. Daarom nemen wij de voedingsgebieden Centrum en Oosteinde Polder en Boterdorp samen.

7.3.1 Boterdorp, Centrum en Oosteinde Polder

Uit de bouwkundige schouw komt alleen de Pius X (locatie Goudwinde) naar voren voor vervangende nieuwbouw of renovatie tussen 5 - 10 jaar. Alle andere schoolgebouwen in dit gebied vallen wat de score betreft aan de bovenkant van de marge van 10 - 20 jaar. Deze schoolgebouwen komen daarnaast op basis van hun bouwjaar ook niet in aanmerking voor een technische levensduurverlenging.

De schoolgebouwen hebben tezamen in dit gebied een fors ruimteoverschot. Dit overschot is in werkelijkheid nog iets groter, doordat een van de scholen zelf in extra ruimte heeft voorzien. Deze extra door het schoolbestuur bekostigde lokaal nemen wij echter niet mee in de ruimteberekening. Het forse overschot is met name ontstaan door een lichte krimp in dit gebied en door de sinds 2019 toegevoegde locatie Noorderparklaan als onderwijslocatie van de Pius X. Van het ruimteoverschot wordt echter wel efficiënt gebruik gemaakt. In het schoolgebouw van basisscholen Boterdorp en de Vuurvogel zijn een Prismaklas en een Schakelklas gehuisvest.

Schoolbestuur	School	Bouwjaar	Score	BVO	2020	2025	2030	2035
Scholengroep Holland	Vuurvogel	2008	65,0	1374	455	357	374	384
Spectrum-SPCO	Boterdorp	2008	65,0	1375	325	395	426	451
	Regenboog	2000	68,0	1287	116	257	282	302
Laurentius	Pius X			2543	482	341	427	502
	loc. Goudwinde	1981, 1986, 2009	61,0					
	loc. Noorderparklaan	2002	67,5					
	Totaal			6579	1378	1350	1509	1639
	Totaal (%)			100%	21%	21%	23%	25%

Tabel 4: Wijkoverzicht bouwkundige staat en capaciteitsanalyse Boterdorp, Centrum en Oosteinde Polder

7.3.2 De Ackers

In het voedingsgebied de Ackers komt op basis van de score alleen de Groenehoek (locatie Stampioenreef) binnen 5 - 10 jaar in aanmerking voor vervangende nieuwbouw of renovatie. Opmerkelijk is dat de andere basisscholen op dezelfde locatie een betere bouwkundige score krijgen dan de Groenehoek. De Acker en de Willibrord vallen in de categorie 10 - 20 jaar en >20 jaar. Daarnaast

staat het schoolgebouw aan de Stampioendreef er een stuk korter dan de standaard technische levensduur van 40 jaar.

De basisscholen in het voedingsgebied de Ackers hebben tezamen een minimaal ruimtetekort. Op korte termijn verdwijnt dit ruimtetekort bij zowel de Acker als bij de Willibrord. Het ruimtetekort bij de Groenhoek blijft bestaan, maar deze school kan eventueel gebruik maken van de vrijkomende ruimte bij de andere twee basisscholen.

Schoolbestuur	School	Bouwjaar	Score	BVO	2020	2025	2030	2035
Scholengroep Holland	Groenhoek			1761	-74	-134	-79	-64
	loc. Stampioendreef	1997	61,0					
	loc. Groeneweg	2005	66,5					
Spectrum-SPCO	Acker			1957 ⁶	-34	37	102	117
	loc. Stampioendreef	1997	66,0					
	loc. Groeneweg	2005	68,5					
Laurentius	Willibrord			1868	-22	154	214	229
	loc. Stampioendreef	1997	69,5					
	loc. Groeneweg	2005	70,0					
	Totaal			5586	-130	57	237	282
	Totaal (%)			100%	-2%	1%	4%	5%

Tabel 5: Wijkoverzicht bouwkundige staat en capaciteitsanalyse de Ackers

7.3.3 Wilderszijde

Met de komst van de wijk Wilderszijde groeit het aantal leerlingen in deze wijk tot aan 2040 naar zo'n 1000 leerlingen. Gezien de leerlingenprognoses en de gehanteerde stichtingsnorm voor Lansingerland is het in Wilderszijde mogelijk twee tot drie nieuwe basisscholen te stichten. Uitgaande van het maximaal aantal scholen vraagt dit om ca. 5.400 m² aan bruto vloeroppervlakte voor huisvesting.

Schoolbestuur	School	Bouwjaar	Score	BVO	2020	2025	2030	2035
n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.		1800	0	1107	430	123
n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.		1800	0	1107	430	123
n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.		1800	0	1107	430	123
	Totaal			5400	0	3321	1290	369
	Totaal (%)			100%	0%	62%	24%	7%

Tabel 6: Wijkoverzicht bouwkundige staat en capaciteitsanalyse Wilderszijde

7.4 Berkel en Rodenrijs

In Berkel en Rodenrijs liggen zes voedingsgebieden. In Meerpolder ligt echter maar één basisschool, de dependance van de Prins Johan Friso. Deze betrekken wij bij de analyse van het voedingsgebied Centrum, waar de hoofdlocatie van de Prins Johan Friso ligt. Ditzelfde geldt voor het voedingsgebied Rodenrijs. Hier ligt de dependance van de Gouden Griffel, waarvan de hoofdlocatie in het voedingsgebied Westpolder ligt. Daarnaast voegen wij de voedingsgebieden Westpolder en Zuidpolder en de Wadden samen, omdat de basisscholen in deze voedingsgebieden leerlingen trekken uit beide gebieden.

⁶ Inclusief de Driesprong (200m²). Deze ruimte is juridisch gezien onderdeel van De Acker, maar wordt in de praktijk gebruikt door zowel de Groenhoek, de Willibrord als De Acker. Deze scholen dragen gezamenlijk de exploitatiekosten van deze ruimte.

7.4.1 Noordpolder en Noordeinde

In het voedingsgebied Noordpolder en Noordeinde is het schoolgebouw aan de Orionstraat (0 - 5 jaar) en de Poolster (5 - 10 jaar) toe aan vervangende nieuwbouw of renovatie. In 2019 gaf schoolbestuur Spectrum-SPCO het schoolgebouw aan de Orionstraat terug aan de gemeente. Zij brachten de leerlingen van de Prins Johan Friso (locatie Orionstraat) onder op de hoofdlocatie aan de Oudelandselaan en in het schoolgebouw op het Hoge Land. Het schoolgebouw van de Poolster bestaat uit een oud (1974) en een nieuw (2016) gebouwdeel. Vervangende nieuwbouw of renovatie zou hierom alleen gelden voor het oude gebouwdeel van dit schoolgebouw.

Zonder het schoolgebouw aan de Orionstraat mee te nemen komt de Poolster uit op een fors ruimte-tekort en komt de Wilgenhoek uit op een fors ruimteoverschot. Het schoolbestuur van De Poolster geeft aan dat er hier een ruimtetekort is, maar niet zoveel als wordt weergegeven. Basisschool de Wilgenhoek vult het ruimteoverschot in het schoolgebouw op door het vestigen van peuteropvang en een buitenschoolse opvang.

Schoolbestuur	School	Bouwjaar	Score	BVO	2020	2025	2030	2035
-	Orionstraat	1965	54,0	1405	-	-	-	-
Laurentius	Poolster	1974, 2016	62,0	1626	-707	-672	-606	-536
	Wilgenhoek	1950, 2004	69,0	1475	365	448	458	493
	Totaal			4506	-342	-224	-148	-43
	Totaal (%)			100%	-8%	-5%	-3%	-1%

Tabel 7: Wijkoverzicht bouwkundige staat en capaciteitsanalyse Noordpolder en Noordeinde

7.4.2 Centrum en Meerpolder

Van de schoolgebouwen in het voedingsgebied Centrum en Meerpolder zijn de Parel en de Prins Johan Friso (locatie het Hoge Land) binnen 5 - 10 jaar toe aan vervangende nieuwbouw of renovatie. Het schoolgebouw van de Parel bestaat echter uit drie gebouwdelen, waardoor de bouwkundige staat tussen deze gebouwdelen verschillend is. De locatie het Hoge Land van de Prins Johan Friso is een semi-permanent gebouw. Semipermanente schoolgebouwen gaan doorgaans zo'n 15 jaar mee. Dit blijkt ook uit de bouwkundige schouw. Het schoolgebouw staat sinds 2011, waardoor maatregelen nodig zijn. De schoolgebouwen van de Klipper (locaties Gouden Uillaan en Oudelandselaan) en de hoofdlocatie van de Prins Johan Friso (locatie Oudelandselaan) zijn nog in uitstekende staat. Hoewel het schoolgebouw van het Bakken op basis van de score in de periode 10 - 20 jaar toe zou zijn aan een technische levensduurverlenging, scoort het schoolgebouw aan de bovenkant van de marge. Daarnaast staat het schoolgebouw van het Bakken een stuk korter dan de standaard technische levensduur van 40 jaar.

In het voedingsgebied Centrum en Meerpolder is een klein ruimtetekort dat de komende jaren afneemt en er juist een ruimteoverschot ontstaat. Het kleine ruimtetekort op de korte termijn ontstaat met name door de groei van basisschool de Klipper (locatie Gouden Uillaan). In de huisvestingsanalyse Westpolder, Zuidpolder en de Wadden komen wij hierop terug. In het vorige IHP spraken wij met het schoolbestuur van het Bakken een leerlingenstop af. Dit blijkt uit het huidige ruimtetekort, maar neemt de komende jaren echter flink af. Ondanks het afstoten van de locatie Orionstraat van de Prins Johan Friso is er voldoende ruimte voor het huisvesten van de leerlingen op de locaties het Hoge Land en de Oudelandselaan. De Parel heeft een fors ruimteoverschot. De leegstaande lokalen in deze basisschool zijn ingevuld door een buitenschoolse opvang, echter blijven er een aantal lokalen nog steeds onbenut.

Schoolbestuur	School	Bouwjaar	Score	BVO	2020	2025	2030	2035
Scholengroep Holland	Klipper			3576	-91	-313	-172	50
	loc. Oudelandsewaan	2006	76,0					
	loc. Gouden Uillaan	2015	83,0					
Spectrum-SPCO	Prins Johan Friso			2336	59	8	134	220
	loc. Oudelandsewaan	2006	70,0					
	loc. Hoge Land	2011	61,5					
Laurentius	Baken	2005	68,5	2563	-670	-449	-273	-142
LEV-WN	Parel	1955, 1970, 1985	58,0	1487	526	613	628	643
	Totaal			9962	-176	-141	317	771
	Totaal (%)			100%	-2%	-1%	3%	8%

Tabel 8: Wijkoverzicht bouwkundige staat en capaciteitsanalyse Centrum en Meerpolder

7.4.3 Westpolder, Rodenrijs, Zuidpolder en de Wadden

Met de afronding van de huidige ontwikkeling van de vervangende nieuwbouw voor de Prins Willem Alexander en de Kwakel zijn straks alle schoolgebouwen in het voedingsgebied Westpolder, Rodenrijs, Zuidpolder en de Wadden in een uitstekende staat.

Voor het gehele voedingsgebied verwachten wij de komende periode een ruimtetekort. Bij de Klipper en de Prinses Maxima (locaties Gouden Uillaan) is echter nog 370m² in gebruik te geven aan de basisscholen. Hierdoor komt het te verwachte ruimtetekort lager uit. Daarnaast kan de druk op de ruimte enigszins weggenomen worden als de vervangende nieuwbouw van de Prins Willem Alexander en de Kwakel klaar is. Het ziet er echter dan alsnog uit dat er de komende jaren een ruimtetekort is in dit gebied. Het ruimtetekort lijkt echter niet permanent, maar geldt voor een periode van ongeveer 15 jaar.

Schoolbestuur	School	Bouwjaar	Score	BVO	2020	2025	2030	2035
Scholengroep Holland	Klipper			3576	-91	-313	-172	50
	loc. Oudelandsewaan	2006	76,0					
	loc. Gouden Uillaan	2015	83,0					
Spectrum-SPCO	Prinses Maxima			1514	-40	-256	-261	-165
	loc. Annie M.G. Schmidtdaan	2006	66,0					
	loc. Gouden Uillaan	2015	76,0					
	Prins Willem Alexander	2022	-	1503	5	71	101	131
Laurentius	Gouden Griffel			3312	109	-374	-354	-122
	loc. Annie M.G. Schmidtdaan	2006	70,0					
	loc. Theo d'Orsingel	2015	79,5					
	Kwakel	2022	-	1593	-25	60	95	125
	Totaal			11498	-42	-812	-591	19
	Totaal (%)			100%	0%	-7%	-5%	0%

Tabel 9: Wijkoverzicht bouwkundige staat en capaciteitsanalyse Westpolder, Rodenrijs, Zuidpolder en de Wadden

8 Uitvoeringsprogramma

In dit hoofdstuk behandelen wij per dorp en voedingsgebied de oplossingsrichtingen voor de huisvestingsvraagstukken van de schoolgebouwen. Dit doen wij op basis van de uitkomsten van de hiervoor opgestelde analyses en het opgestelde toetsingskader (bijlage 5). In bijlage 6 is een gedetailleerd overzicht van de grotere maatregelen van het uitvoeringsprogramma te vinden per schoolgebouw.

8.1 Bleiswijk

Op basis van de analyse komen de schoolgebouwen van de Oosthoek, de Klimophoeve, de Poort en de Wiekslag in aanmerking voor vervangende nieuwbouw of renovatie. Gezien de staat van deze schoolgebouwen heeft vervangende nieuwbouw de voorkeur boven renovatie. Hierbij merken wij op dat schoolbestuur Spectrum-SPCO een voornemen heeft om de Poort en de Wiekslag te fuseren. Bij een fusie hebben zij de voorkeur voor vervangende nieuwbouw op de huidige locatie van de Wiekslag. Hiermee kunnen wij de locatie van de Poort afstoten. Om de spreiding van het onderwijs in Bleiswijk aan te houden stellen wij voor de vervangende nieuwbouw van de Oosthoek en de Klimophoeve op de huidige locaties plaats te laten vinden. Door de volgorde voor vervangende nieuwbouw van de schoolgebouwen aan te houden als 1) fusieschool Wiekslag/ Poort, 2) Oosthoek en 3) Klimophoeve realiseren wij een forse kostenbesparing op tijdelijke huisvesting tijdens de bouw. Wij gebruiken de Poort als wissellocatie tijdens deze periode. Daarnaast realiseren wij aan de Lijsterlaan tegenover basisschool de Anne Frank op basis van koop en huur extra tijdelijke huisvesting. Nader onderzoek bepaalt uiteindelijk de exacte locatie van de tijdelijke huisvesting. De huur van extra tijdelijke huisvesting is alleen nodig in 2023. De koop van extra tijdelijke huisvesting gebruiken wij zowel tijdens de vervangende nieuwbouw van de fusieschool Wiekslag/ Poort, Oosthoek en Klimophoeve als voor het semipermanente ruimtetekort in Berkel Westpolder. Een gedetailleerd overzicht van de verschuivingen is terug te vinden in bijlage 6. De vervangende nieuwbouw van de scholen in Bleiswijk bouwen wij ENG. Schoolbesturen en gemeente spreken af de extra kosten van BENG naar ENG onderling te verdelen bij een haalbare businesscase.

De Anne Frank komt gezien de staat en het bouwjaar van het schoolgebouw niet in aanmerking voor ingrepen. Wel zetten wij in op duurzaamheidsingrepen. Het schoolbestuur en gemeente spreken af de extra kosten voor de duurzaamheidsingrepen bij de Anne Frank onderling te verdelen bij een haalbare businesscase.

De capaciteitsproblemen bij de Oosthoek en de Klimophoeve verwerken wij bij de vervangende nieuwbouw van deze schoolgebouwen. Tot die tijd verwijzen wij hen door naar de ruimteoverschotten elders in Bleiswijk. Dit geldt eveneens voor de Anne Frank. Gezien de groei van het aantal leerlingen van de Oosthoek en de Klimophoeve is een uitbreiding van het onderwijsleerpakket nodig.

Op basis van deze oplossingsrichtingen komen wij tot het volgende voorstel voor Bleiswijk:

Schoolbestuur/ school	Maatregel	Basis/ Extra	Jaar van oplevering	Op basis van leerlingenaantal	Op basis van BVO
RVKO					
Oosthoek	Uitbreiding (doorverwijzen)	Basis	2021	260	+ 321 m ²
			2022	272	+ 40 m ²
	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2021	260	+ 76 m ²
			2022	272	+ 40 m ²
	Vervangende nieuwbouw (BENG)	Basis	2025	260	1508 m ²
	ENG	Extra	2025	n.v.t.	1508 m ²

Klimophoeve	Uitbreiding (doorverwijzen)	Basis	2021	248	+ 140 m ²
			2022	251	+ 15 m ²
			2023	259	+ 35 m ²
	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2021	248	+ 140 m ²
			2022	251	+ 15 m ²
			2023	259	+ 35 m ²
	Vervangende nieuwbouw (BENG)	Basis	2026	252	1468 m ²
	ENG	Extra	2026	n.v.t.	1468 m ²
Scholengroep Holland					
Anne Frank	Uitbreiding (doorverwijzen)	Basis	2021	251	+ 50 m ²
			2022	265	+ 70 m ²
	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2028	n.v.t.	1426 m ²
Spectrum-SPCO					
Poort	Afstoten	Basis	2026	n.v.t.	n.v.t.
Wiekslag	Vervangende nieuwbouw (BENG)	Basis	2024	317	1810 m ²
	ENG	Extra	2024	n.v.t.	1810 m ²

Tabel 10: Totaaloverzicht maatregelen Bleiswijk (eerste uitbreiding ten opzichte van 2020 en daarna ten opzichte van voorgaand jaar)

8.2 Bergschenhoek

8.2.1 Boterdorp, Centrum en Oosteinde Polder

In het voedingsgebied Boterdorp, Centrum en Oosteinde Polder komt alleen de Pius X (locatie Goudwinde) naar voren als schoolgebouw wat toe is aan vervangende nieuwbouw of renovatie. Dit geldt echter alleen voor het oude gedeelte van het schoolgebouw. Door de vervangende nieuwbouw ook deels uit te breiden, is het mogelijk de locatie Noorderparklaan af te stoten. Hiermee lossen wij het ruimteoverschot in dit voedingsgebied grotendeels op. Wij houden het gebouw aan de Noorderparklaan tijdens de bouw nog aan als wissellocatie. Ook gebruiken wij de leegstand van het schoolgebouw Startpunt hiervoor. Hierdoor zijn de kosten voor tijdelijke huisvesting gering. De vervangende nieuwbouw van de Pius X bouwen wij ENG. Daarnaast zetten wij in op duurzaamheidsmaatregelen van het nieuwere bouwdeel.

Ook voor de Vuurvogel, Boterdorp en Regenboog zetten wij in op duurzaamheidsingrepen. Schoolbesturen en gemeente spreken af de extra kosten van BENG naar ENG van de vervangende nieuwbouw van de Pius X en de duurzaamheidsmaatregelen van de overige schoolgebouwen onderling te verdelen bij een haalbare businesscase.

Op basis van de bovengenoemde oplossingsrichtingen komen wij tot het volgende voorstel:

Schoolbestuur/ school	Maatregel	Basis/ Extra	Jaar van oplevering	Op basis van leerlingenaantal	Op basis van BVO
Scholengroep Holland					
Vuurvogel	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2024	n.v.t.	1374 m ²

⁷ Bij duurzaamheidsmaatregelen bij bestaande gebouwen met een levensduur korter dan 15 jaar gaan wij uit van LED-verlichting, veegpuls, PV-panelen en eventuele aanpassingen voor warmteafgifte. Bij bestaande gebouwen met een levensduur langer dan 15 jaar komen hier aanpassingen aan de schil (dak, vloer, gevel) bij, zodat wij deze schoolgebouwen ook gasloos kunnen maken.

Spectrum-SPCO					
Boterdorp	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2024	n.v.t.	1375 m ²
Regenboog	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2029	n.v.t.	1287 m ²
Laurentius					
Pius X (locatie Goudwinde)	Vervangende nieuwbouw (BENG)	Basis	2028	365	1512 m ²
	ENG	Extra	2028	n.v.t.	1512 m ²
	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2028	n.v.t.	524 m ²
Pius X (locatie Noorderparklaan)	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2021	370	+ 110 m ²
			2022	407	+ 186 m ²
	Afstoten	Basis	2028	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 11: Totaaloverzicht maatregelen Boterdorp, Centrum en Oosteinde Polder (eerste uitbreiding ten opzichte van 2020 en daarna ten opzichte van voorgaand jaar)

8.2.2 De Ackers

In het voedingsgebied de Ackers komen geen schoolgebouwen in aanmerking voor vervangende nieuwbouw of renovatie. Voor de beide locaties van de Groenehoek, de Acker en de Willibrord zetten wij in op duurzaamheidsmaatregelen. Schoolbesturen en gemeente spreken af de kosten hiervoor onderling te verdelen bij een haalbare businesscase.

Er zijn in dit gebied geen ingrepen nodig op basis van de capaciteit.

Op basis van de bovengenoemde oplossingsrichtingen komen wij tot het volgende voorstel voor dit voedingsgebied:

Schoolbestuur/ school	Maatregel	Basis/ Extra	Jaar van oplevering	Op basis van leerlingenaantal	Op basis van BVO
Scholengroep Holland					
Groenehoek (locatie Stampioendreef)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2025	n.v.t.	1218 m ²
Groenehoek (locatie Groeneweg)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2026	n.v.t.	739 m ²
Spectrum-SPCO					
Acker (locatie Stampioendreef)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2025	n.v.t.	972 m ²
Acker (locatie Groeneweg)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2026	n.v.t.	789 m ²
Laurentius					
Willibrord (locatie Stampioendreef)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2025	n.v.t.	1080 m ²
Willibrord (locatie Groeneweg)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2026	n.v.t.	788 m ²

Tabel 12: Totaaloverzicht maatregelen de Ackers

8.2.3 Wilderszijde

Door de komst van Wilderszijde is het op basis van de leerlingenprognoses voor drie basisscholen nodig 5.400m² aan huisvesting te realiseren. De nieuwbouw van deze scholen bouwen wij in lijn met de uitgangspunten voor Wilderszijde zoals vastgesteld in de gemeenteraad en omschreven in het ambitie- en beslisdocument. Dit betekent dat scholen nul-op-de-meter zijn of minimaal GRP 8,0 score, een materialenpaspoort krijgen en duurzame materialen worden gebruikt en de scholen zo worden ontworpen dat ze eenvoudig zijn te transformeren en waar mogelijk demontabel. Daarnaast is er voor deze schoolgebouwen een onderwijsleerpakket nodig.

De inhoudelijke keuze welke basisscholen in Wilderszijde komen volgt in een aparte procedure.

Op basis van deze oplossingsrichtingen komen wij tot het volgende voorstel voor Wilderszijde:

Schoolbestuur/ school	Maatregel	Basis/ Extra	Jaar van oplevering	Op basis van leerlingenaantal	Op basis van BVO
Schoolbestuur 1					
School 1	Nieuwbouw (BENG)	Basis	2024	318	1800 m ²
	Duurzaamheidsuitgangspunten Wilderszijde	Extra	2024	n.v.t.	1800 m ²
	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2024	65	+ 527 m ²
			2025	98	+ 166 m ²
			2026	126	+ 143 m ²
			2027	155	+ 144 m ²
			2028	186	+ 154 m ²
			2029	217	+ 159 m ²
			2030	233	+ 77 m ²
			2031	248	+ 77 m ²
			2032	262	+ 70 m ²
			2033	275	+ 64 m ²
			2034	285	+ 50 m ²
			2035	294	+ 45 m ²
Schoolbestuur 2					
School 2	Nieuwbouw (BENG)	Basis	2024	318	1800 m ²
	Duurzaamheidsuitgangspunten Wilderszijde	Extra	2024	n.v.t.	1800 m ²
	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2024	65	+ 527 m ²
			2025	98	+ 166 m ²
			2026	126	+ 143 m ²
			2027	155	+ 144 m ²
			2028	186	+ 154 m ²
			2029	217	+ 159 m ²
			2030	233	+ 77 m ²
			2031	248	+ 77 m ²
			2032	262	+ 70 m ²
			2033	275	+ 64 m ²
			2034	285	+ 50 m ²
			2035	294	+ 45 m ²

Schoolbestuur 3					
School 3	Nieuwbouw (BENG)	Basis	2024	318	1800 m ²
	Duurzaamheidsuitgangspunten Wilderszijde	Extra	2024	n.v.t.	1800 m ²
	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2024	65	+ 527 m ²
			2025	98	+ 166 m ²
			2026	126	+ 143 m ²
			2027	155	+ 144 m ²
			2028	186	+ 154 m ²
			2029	217	+ 159 m ²
			2030	233	+ 77 m ²
			2031	248	+ 77 m ²
			2032	262	+ 70 m ²
			2033	275	+ 64 m ²
			2034	285	+ 50 m ²
			2035	294	+ 45 m ²

Tabel 13: Totaaloverzicht maatregelen Wilderszijde (eerste uitbreiding ten opzichte van 2020 en daarna ten opzichte van voorgaand jaar)

8.3 Berkel en Rodenrijs

8.3.1 Noordpolder en Noordeinde

In het voedingsgebied Noordpolder en Noordeinde is het schoolgebouw aan de Orionstraat en de Poolster toe aan vervangende nieuwbouw of renovatie. Door het afstoten van de Prins Johan Friso (locatie het Hoge Land) bouwen wij een permanent schoolgebouw nieuw aan de Orionstraat. Door de kleinere ruimtebehoefte van de Prins Johan Friso dan het huidige schoolgebouw aan de Orionstraat bouwen wij de Prins Johan Friso aan de Orionstraat in combinatie met woningen. Het schoolgebouw van de Poolster bestaat uit twee gebouwdelen, een oud en nieuw gebouwdeel. Wij plegen vervangende nieuwbouw voor het oude gebouwdeel. De vervangende nieuwbouw van de Prins Johan Friso (locatie Orionstraat) en de Poolster bouwen wij ENG. Daarnaast zetten wij in op duurzaamheidsmaatregelen van het nieuwere gebouwdeel. Ook voor de Wilgenhoek zetten wij in op duurzaamheidsingrepen. Ook voor de duurzaamheidsmaatregelen in Noordpolder en Noordeinde spreken schoolbesturen en gemeente af de kosten hiervoor onderling te verdelen bij een haalbare businesscase.

De capaciteitsproblemen bij de Poolster verwerken wij bij de vervangende nieuwbouw van dit schoolgebouw. Tot die tijd verwijzen wij hen door naar het ruimteoverschot bij de Wilgenhoek.

Op basis van de bovengenoemde oplossingsrichtingen komen wij tot het volgende voorstel voor dit voedingsgebied:

Schoolbestuur/ school	Maatregel	Basis/ Extra	Jaar van oplevering	Op basis van leerlingenaantal	Op basis van BVO
-					
Orionstraat	Vervangende nieuwbouw	Basis	2024	375	380 m ²
	ENG	Extra	2024	n.v.t.	380 m ²
Laurentius					
Poolster	Vervangende nieuwbouw	Basis	2029	383	1776 m ²
	ENG	Extra	2029	n.v.t.	1776 m ²
	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2029	n.v.t.	350 m ²
Wilgenhoek	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2025	n.v.t.	1475 m ²

Tabel 14: Totaaloverzicht maatregelen Noordpolder en Noordeinde

8.3.2 Centrum en Meerpolder

In het voedingsgebied Centrum en Meerpolder zijn de schoolgebouwen van de Prins Johan Friso (locatie het Hoge Land) en de Parel toe aan vervangende nieuwbouw of renovatie. Gezien het semipermanente karakter van het schoolgebouw van de Prins Johan Friso en de ongunstige locatie voor het onderwijs stellen wij voor deze locatie af te stoten en vervangende nieuwbouw te plegen op de locatie Orionstraat. Door de kleinere ruimtebehoefte van de Prins Johan Friso dan het huidige schoolgebouw aan de Orionstraat bouwen wij de Prins Johan Friso aan de Orionstraat in combinatie met mogelijk kindvoorzieningen en woningen. Ditzelfde geldt voor de Parel aan de Westersingel. Nader onderzoek hiernaar bepaalt de uiteindelijke keuze hiervoor. De vervangende nieuwbouw van de Prins Johan Friso en de Parel bouwen wij ENG. Schoolbesturen en gemeente spreken af de extra kosten voor BENG naar ENG van de vervangende nieuwbouw van de Prins Johan Friso en de Parel onderling te verdelen. Voor de Klipper (locatie Oudlandselaan), de Prins Johan Friso (locatie Oudlandselaan) en het Baken zetten wij in op duurzaamheidsmaatregelen. Ook voor deze schoolgebouwen spreken schoolbesturen en gemeente af de kosten hiervoor onderling te verdelen bij een haalbare businesscase.

In Berkel Centrum en Meerpolder is een klein ruimtetekort dat de komende jaren afneemt en er juist een ruimteoverschot ontstaat. Met de vervangende nieuwbouw van de Prins Johan Friso aan de Orionstraat en de Parel voorkomen wij het oplopende ruimteoverschot. Tot die tijd blijft er voldoende ruimte over in dit gebied.

Op basis van de bovengenoemde oplossingsrichtingen komen wij tot het volgende voorstel voor dit voedingsgebied:

Schoolbestuur/ school	Maatregel	Basis/ Extra	Jaar van oplevering	Op basis van leerlingenaantal	Op basis van BVO
Scholengroep Holland					
Klipper (locatie Oudlandselaan)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2031	n.v.t.	1694 m ²
Spectrum-SPCO					
Prins Johan Friso (locatie Oudlandselaan)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2031	n.v.t.	1706 m ²
Prins Johan Friso (locatie het Hoge Land)	Afstoten	Basis	2024	n.v.t.	n.v.t.
Laurentius					
Baken	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2022	n.v.t.	2563 m ²
LEV-WN					
Parel	Vervangende nieuwbouw	Basis	2024	127	839 m ²
	ENG	Extra	2024	n.v.t.	839 m ²

Tabel 15: Totaaloverzicht maatregelen Centrum en Meerpolder

8.3.3 Westpolder, Rodenrijs, Zuidpolder en de Wadden

In het voedingsgebied Westpolder, Zuidpolder en de Wadden komen geen schoolgebouwen in aanmerking voor vervangende nieuwbouw of renovatie. Voor de Klipper (locatie Gouden Uillaan), Prinses Maxima (locatie Gouden Uillaan en Annie M.G. Schmidtlaan), Gouden Griffel (locatie Annie M.G. Schmidtlaan en Theo d'Orsingel) zetten wij in op duurzaamheidsmaatregelen. Schoolbesturen en gemeente spreken af de kosten hiervoor onderling te verdelen bij een haalbare businesscase.

Bij de Klipper, Prinses Maxima en de Gouden Griffel realiseren wij op basis van koop extra tijdelijke huisvesting vanaf 2023. Uit de signalen van deze basisscholen blijkt dat het ruimtetekort zich eerder lijkt aan te dienen dan verwacht. Wij houden de situatie nauwlettend in de gaten om eventueel eerder tijdelijke huisvesting te realiseren. De extra tijdelijke huisvesting realiseren wij eerst in Bleiswijk als wissellocatie van de te vervangen schoolgebouwen. Daarna gebruiken wij deze ruimte voor het semipermanente ruimtetekort in Berkel Westpolder. Door de extra tijdelijke huisvesting te kopen in plaats van te huren zorgen wij voor een forse kostenbesparing. De extra ruimte realiseren wij bij de huidige schoolgebouwen WP1, WP2 en/ of WP3. Uit een inhoudelijke toets blijkt dit voor alle locaties mogelijk. De exacte plaatsing van extra ruimte baseren wij op de werkelijke leerlingengroei. Een gedetailleerd overzicht van de oplossing voor het ruimtetekort is terug te vinden in bijlage 6. Gezien de groei van het aantal leerlingen van de Klipper, Prinses Maxima en de Gouden Griffel is ook een uitbreiding van het onderwijsleerpakket nodig.

Op basis van de bovengenoemde oplossingsrichtingen komen wij tot het volgende voorstel voor dit voedingsgebied:

Schoolbestuur/ school	Maatregel	Basis/ Extra	Jaar van oplevering	Op basis van leerlingenaantal	Op basis van BVO
Scholengroep Holland					
Klipper (locatie Gouden Uillaan)	Uitbreiding (permanent)	Basis	2021	715	+ 220 m ²
			2022	720	+ 26 m ²
			2023	754	+ 29 m ²
	Uitbreiding (tijdelijk)	Basis	2023	754	+ 142 m ²
			2024	780	+ 130 m ²
	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2021	715	+ 220 m ²
			2022	720	+ 26 m ²
			2023	754	+ 171 m ²
			2024	780	+ 130 m ²
	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2032	n.v.t.	2157 m ²
Spectrum-SPCO					
Prinses Maxima (locatie Annie M.G. Schmidtlaan)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2022	n.v.t.	1309 m ²
			2023	295	+ 75 m ²
	Uitbreiding (tijdelijk)	Basis	2024	307	+ 60 m ²
			2025	320	+ 66 m ²
			2026	331	+ 55 m ²
			2027	333	+ 10 m ²
	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2021	276	+ 95 m ²
			2023	295	+ 75 m ²
			2024	307	+ 60 m ²
			2025	320	+ 66 m ²
			2026	331	+ 55 m ²
			2027	333	+ 10 m ²
Prinses Maxima (locatie Gouden Uillaan)	Uitbreiding (permanent)	Basis	2021	276	+ 95 m ²
			2032	n.v.t.	300 m ²

Prins Willem Alexander	-	-	-	-	-
Laurentius					
Gouden Griffel (locatie Annie M.G. Schmidtlaan)	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2022	n.v.t.	1687 m ²
Gouden Griffel (locatie Theo d'Orsingel)	Uitbreiding (tijdelijk)	Basis	2023	636	+ 87 m ²
			2024	648	+ 60 m ²
			2025	672	+ 121 m ²
			2026	693	+ 106 m ²
	Inrichting onderwijsleerpakket	Basis	2023	636	+ 87 m ²
			2024	648	+ 60 m ²
			2025	672	+ 121 m ²
			2026	693	+ 106 m ²
	Duurzaamheidsmaatregelen ⁷	Extra	2033	n.v.t.	1625 m ²
Kwakel	-	-	-	-	-

Tabel 16: Totaaloverzicht maatregelen Westpolder, Rodenrijs, Zuidpolder en de Wadden (eerste uitbreiding ten opzichte van 2020 en daarna ten opzichte van voorgaand jaar)

9 Fasering en planning

Per dorp geven wij de globale planning van het uitvoeringsprogramma van het IHP weer. Hierin nemen wij de grotere maatregelen van het uitvoeringsprogramma mee. In de planning maken wij onderscheid in de voorbereidingsfase (lichtgroen) en oplevering (donkergroen). In bijlage 6 is een gedetailleerde planning te vinden van de maatregelen die gevolgen hebben in de vorm van verplaatsingen en tijdelijke huisvesting ten behoeve van de projecten met vervangende nieuwbouw. Zoals beschreven in het toetsingskader (bijlage 5) passen wij de exacte oplevering en fasering van de duurzaamheidsingrepen eventueel aan op basis van de nadere businesscases en MJOP's van de schoolgebouwen. Eventuele tijdelijke huisvesting als gevolg van deze ingrepen maakt hier ook onderdeel van uit.

9.1.1 Bleiswijk

School	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Wiekslag	Vervangende nieuwbouw																
Oosthoek	Vervangende nieuwbouw																
Klimophoeve	Vervangende nieuwbouw																
Poort	Afstoten																
Anne Frank	Duurzaamheidsingrepen																

Tabel 17: Planning uitvoeringsprogramma Bleiswijk

9.1.2 Bergschenhoek

School	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Vuurvogel	Duurzaamheidsingrepen																
Boterdorp	Duurzaamheidsingrepen																
Wilderszijde 1	Nieuwbouw																
Wilderszijde 2	Nieuwbouw																
Wilderszijde 3	Nieuwbouw																
Groenehoek, locatie Stampioendreef	Duurzaamheidsingrepen																
Acker, locatie Stampioendreef	Duurzaamheidsingrepen																
Willibrord, locatie Stampioendreef	Duurzaamheidsingrepen																
Groenehoek, locatie	Duurzaamheidsingrepen																

Groeneweg																		
Acker, locatie Groeneweg	Duurzaamheidsingrepen																	
Willibrord, locatie Groeneweg	Duurzaamheidsingrepen																	
Pius X, locatie Goudwinde	Vervangende nieuwbouw																	
	Duurzaamheidsingrepen																	
Pius X, locatie Noorderparklaan	Afstoten																	
Regenboog	Duurzaamheidsingrepen																	

Tabel 18: Planning uitvoeringsprogramma Bergschenhoek

9.1.3 Berkel en Rodenrijs

School	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Baken	Duurzaamheidsingrepen																
Gouden Griffel, locatie Annie M.G. Schmidtlaan	Duurzaamheidsingrepen																
Prinses Maxima, locatie Annie M.G. Schmidtlaan	Duurzaamheidsingrepen																
Orionstraat	Vervangende nieuwbouw																
Prins Johan Friso, locatie Hoge Land	Afstoten																
Parel	Vervangende nieuwbouw																
Wilgenhoek	Duurzaamheidsingrepen																
Poolster	Vervangende nieuwbouw																
	Duurzaamheidsingrepen																
Klipper, locatie Oudlandselaan	Duurzaamheidsingrepen																
Prins Johan Friso, locatie Oudlandselaan	Duurzaamheidsingrepen																
Klipper, locatie Gouden Uillaan	Uitbreiding																
	Duurzaamheidsingrepen																
Prinses Maxima, locatie Annie M.G. Schmidtlaan	Uitbreiding																
	Duurzaamheidsingrepen																

Gouden Griffel, locatie Theo d'Orsingel	Uitbreiding																
	Duurzaamheidsingrepen																

Tabel 19: Planning uitvoeringsprogramma Berkel en Rodenrijs

10 Financiën

11 Rollen en verantwoordelijkheden

Dit hoofdstuk geeft een algemeen beeld over de verdeling van verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden bij het bouwheerschap van scholen. Per project zal hier een meer specifieke invulling aan worden gegeven, waarbij door gemeente en schoolbestuur gezamenlijk een afweging wordt gemaakt over de complexiteit van het project en de daarmee samenhangende risico's. De uiteindelijke beslissing over het bouwheerschap, inclusief de daarbij behorende randvoorwaarden, wordt opgenomen in de afsprakenbrief, die beide partijen ondertekenen. De afsprakenbrief vormt een geheel met de af te geven beschikking van de kant van de gemeente.

De Wet op het primair onderwijs stelt dat het schoolbestuur bij projecten bouwheer is. Het schoolbestuur kan de gemeente verzoeken het bouwheerschap op zich te nemen. De bouwheer richt een projectorganisatie in, waarin de gemeente is vertegenwoordigd. Bouwheerschap brengt taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden met zich mee. De rollen en verantwoordelijkheden brengen wij vooraf goed in beeld in het belang van een adequate risicobeheersing.

De planontwikkeling voorafgaand aan de realisatie van een project kent in grote lijnen de volgende fases, waarin de rollen en verantwoordelijkheden te lezen zijn. Per fase vraagt de bouwheer een akkoord aan de gemeente:

- Onderwijskundig programma van eisen (PvE), rekening houdend met de leefomgeving;
- Omzetten van PvE in activiteiten en plekken waar functies komen en de benodigde BVO hiervoor. Dit benoemen wij in het functioneel en ruimtelijk PvE. Wij kaderen dit PvE in door de vaste voet per schoolgebouw en het aantal vierkante meter per leerling uit de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Lansingerland. Hierbij betrekken wij ook de normering voor het buitenterrein en parkeren;
- Eerste schets van exterieur en massastudie. Deze is inpasbaar binnen het bestemmingsplan van de gemeente;
- Eerste schets van interieur op basis van de door de school gemaakte maquette, gevisualiseerd in 3D;
- Voorlopig Ontwerp (VO) met eerste stichtings- en exploitatiebegroting, inclusief duurzaamheid. Het VO bevat een eerste opzet van het technisch PvE;
- Businesscase duurzaamheid op basis van het technisch PvE;
- Definitief Ontwerp (DO) met definitieve stichtings- en exploitatiebegroting, inclusief bouwrente in verband met realisatietijd van het project. Eventueel in beeld brengen sloopkosten en kosten voor tijdelijke huisvesting;
- Bepalen van de wijze van aanbesteding en leggen van relatie met inkoopvoorwaarden gemeente. De bouwheer houdt zich strikt aan de aanbestedingsregels op alle niveaus en is gehouden aan het Besluit Aanbestedingsregels Overheidsopdrachten (BAO). De bouwopdracht die een bouwheer verstrekt is een overheidsopdracht, omdat de investering voor meer dan 50% een overheidssubsidie betreft;
- Gemeente geeft akkoord met proces verbaal van aanbesteding/ gunning door bouwheer.

Bij de realisatie van het project regelt de bouwheer de bouwbegeleiding. De bouwbegeleider heeft kennis van bouwmaterialen en bouwkosten als ook juridische kennis voor het vroegtijdig onderkennen en aan de orde stellen van ontwerpfouten tijdens de bouwdirectie en bouwtoezicht. De bouwbegeleider informeert de gemeente over de voortgang in bouwtechnische, financiële en juridische zin. Bouwvergaderingen maken hier onderdeel van uit. Inlooppmomenten voor de direct belanghebbenden uit de schoolomgeving zorgen voor informatieoverdracht over de voortgang van het werk.

12 Risicomanagement

Met de risicoparagraaf geven wij inzicht in de mogelijke risico's en welke beheersmaatregelen wij toepassen.

12.1.1 Veranderende leerlingenprognoses

Risico

Het voorliggende IHP met de daarin genoemde maatregelen baseren wij op de leerlingenprognoses van 2019. Deze prognoses baseerden wij op de huidige verwachtingen van de woningbouwontwikkeling in de gemeente. Leerlingenprognoses zijn een verwachting van de toekomst en fluctueren per jaar. Het blijft daarmee lastig om vraag en aanbod exact op elkaar af te stemmen. De leerlingenprognoses zijn ook mede afhankelijk van bewegende woningbouwontwikkelingen; plannen vertragen, versnellen of intensiveren wat betreft het programma. Deze ontwikkelingen zijn van invloed op het werkelijk aantal leerlingen zowel per school als voor de hele gemeente.

Beheersmaatregel

Het IHP is een richtinggevend document waar geen rechten aan ontleend kunnen worden. De jaarlijkse toekenningen op het onderwijshuisvestingsprogramma toetsen wij op basis van de meest recente ontwikkelingen en leerlingenprognoses met de teldatum van 1 oktober van het jaar voor het jaar waarin de aanvraag wordt gedaan. Wij geven de gemeenteraad jaarlijks inzicht in de huisvestingsbehoefte van de basisscholen. Daarnaast voeren wij nauw overleg met gebiedsontwikkeling om op tijd in te spelen op veranderingen in de woningbouwontwikkelingen. Op basis van de meest actuele woningbouwprognose kijken wij voortdurend waar behoefte aan onderwijshuisvesting ontstaat en welke behoefte dit is. De benodigde onderwijs capaciteit stellen wij hierop bij.

12.1.2 Aanpassingen in de wetgeving

Risico

Veranderende regelgeving kan extra kosten voor de (vervangende) nieuwbouw van schoolgebouwen met zich mee brengen.

Beheersmaatregel

Bij veranderende regelgeving met financiële gevolgen zijn wij genoodzaakt de regelgeving te volgen. Wij maken hierbij inzichtelijk wat de gevolgen zijn voor het investeringsprogramma en welke eventuele keuzes daarin gemaakt kunnen worden.

12.1.3 Grootte van de opgave

Risico

De opgave voor de komende jaren is groot. Er zijn maatregelen nodig op verschillende vlakken als nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, renovatie, duurzaamheidsmaatregelen en uitbreiding. Dit vraagt wat van de schoolbesturen als van de gemeente. De schoolbesturen voor het neerzetten van een goede school met een kwalitatief goed team. De gemeente voor haar rol om te zorgen voor een geschikte locatie en de controlerende rol tijdens de realisatie per projectfase, om overschrijdingen te voorkomen en een kwalitatief schoolgebouw op te leveren.

Beheersmaatregel

Wij delen de opgaven uit het IHP met de schoolbesturen. Wij voeren tijdig gesprekken over de invulling van de locaties. Zo is er voor de schoolbesturen voldoende tijd om zich voor te bereiden. Bij de invulling van vervangingsopgaven kijken wij of per schoolbestuur niet teveel projecten samen komen.

12.1.4 Niet (tijdig) beschikbaar zijn van locaties

Risico

Bij nieuwbouw van schoolgebouwen kan het voorkomen dat huisvesting van een school niet beschikbaar is op het moment van oplevering van de eerste woningen. Dit kan wanneer er nog maar een klein aantal leerlingen in de wijk aanwezig zijn of als het schoolgebouw onderdeel is van een groter (woon)complex en ontwikkeling hiervan later in de planning staat.

Beheersmaatregel

Totdat de huisvesting van een school beschikbaar is realiseren wij tijdelijke huisvesting voor de school. In de planontwikkeling houden wij rekening met deze tijdelijke bestemming nabij de definitieve bestemming.

12.1.5 Onvoldoende financiële middelen

Risico

De opgave wat betreft onderwijshuisvesting is de komende jaren fors met een bijbehorende investeringsopgave. Wij hanteren de VNG normbedragen, maar de werkelijke kosten wijken hier van af. Als de financiën niet beschikbaar zijn, dan kunnen wij nieuwe schoolgebouwen in ontwikkelgebieden niet realiseren of bestaande verouderde schoolgebouwen niet vervangen. Het gevolg is dat kinderen niet in de eigen buurt naar school kunnen of dat de staat en functionaliteit van het schoolgebouw onder een acceptabel niveau komt.

Beheersmaatregel

Wij maakten de opgave voor onderwijshuisvesting voor de komende jaren inzichtelijk, inclusief een financiële vertaling. De opgaven passen wij aan op de laatste woningbouwplannen. Hiermee geven wij tijdig inzicht in de benodigde financiële middelen.

12.1.6 Risico's tijdens projectfase

Risico

Voor de maatregelen in het IHP voerden wij een toets uit naar de mogelijkheden hiervoor. Na het vaststellen van het IHP definiëren wij de projecten uit het uitvoeringsprogramma verder. De nadere toetsing en vervolging in de projectfase kunnen voor veranderingen van de maatregelen zorgen.

Beheersmaatregel

Schoolbesturen en gemeente ondertekenen een afsprakenbrief per project met daarin de risico's op het gebied van het te realiseren vierkante meters, budget, randvoorwaarden op het vlak van stedenbouw, verkeer, planning en plantoetsing als ook de toekomstige eigendomsverhoudingen en oplevering. In de projectorganisatie is risicobeheersing een vast punt van overleg.

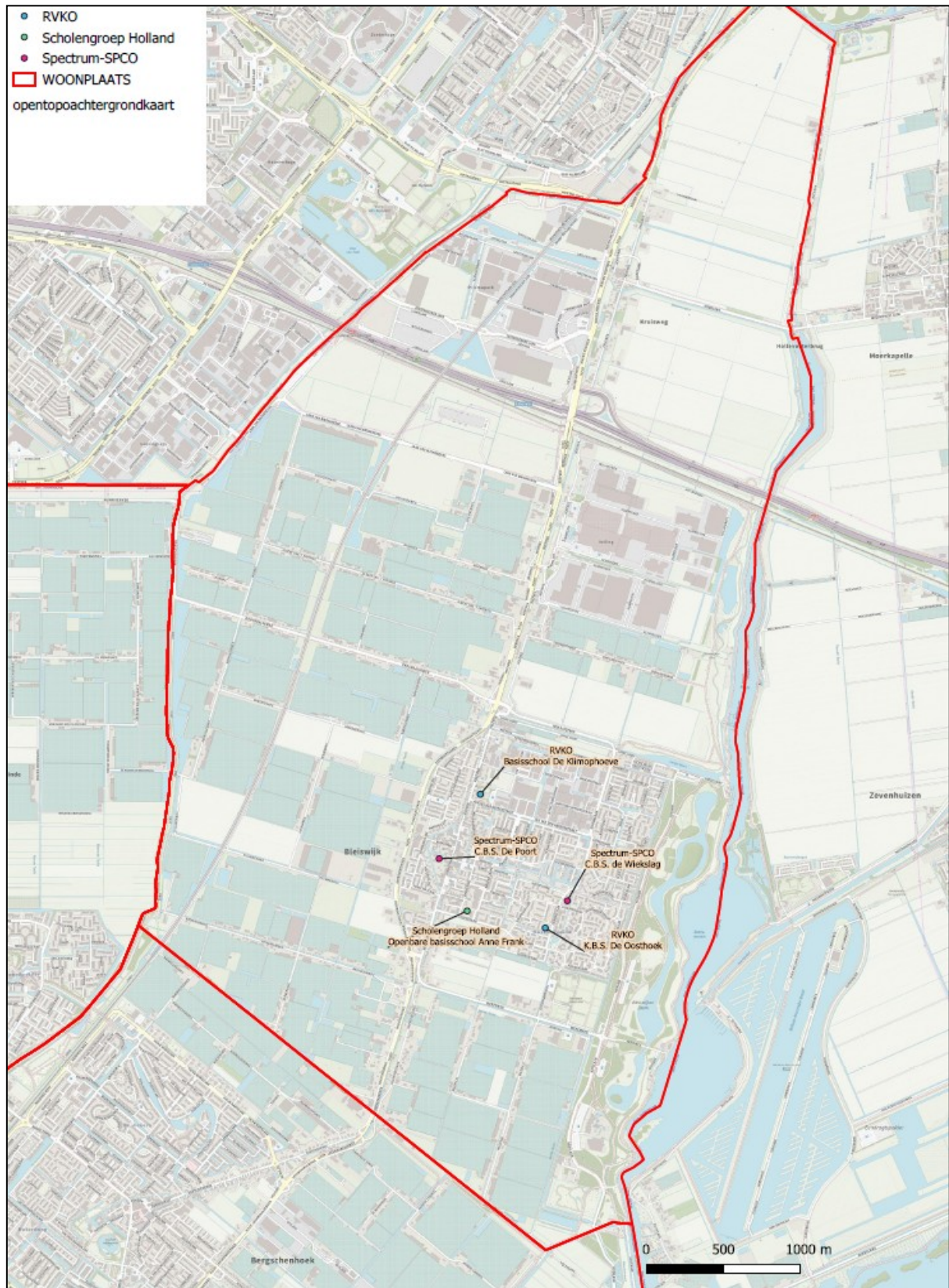
Bijlagen

1. Overzicht basisgegevens
2. Uitgangspunten
3. Leerlingenprognose
4. Duurzaamheidsscan
5. Toetsingskader
6. Overzicht verplaatsingen en tijdelijke huisvesting

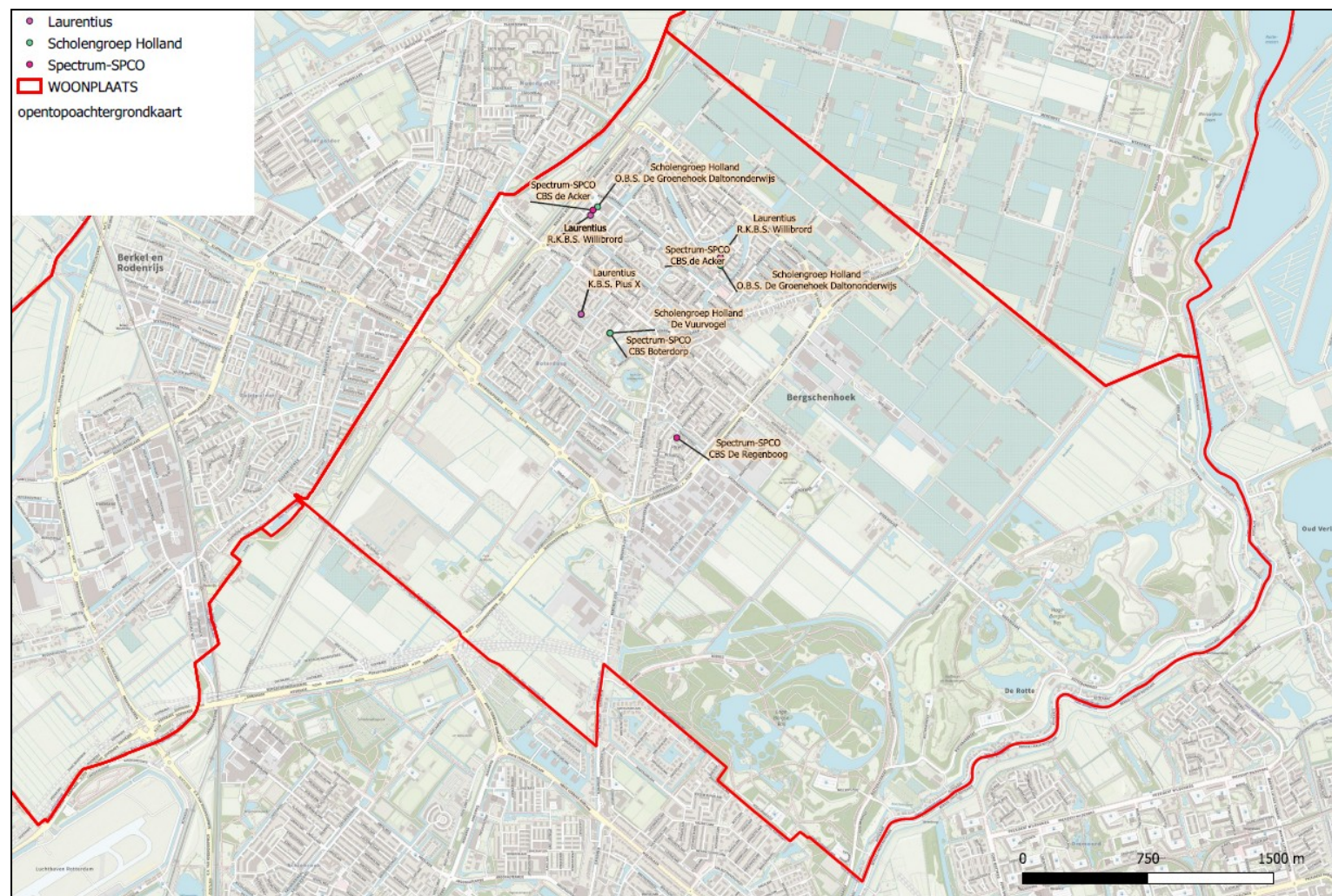
1. Overzicht basisgegevens

Bleiswijk

Figuur 6: Kaart basisscholen Bleiswijk

Bergschenhoek

Figuur 7: Kaart basisscholen Bergschenhoek

Berkel en Rodenrijs

Figuur 8: Kaart basisscholen Bergschenhoek

Gegevens basisscholen en schoolgebouwen

Schoolbestuur	School	Locatie	Plaats	BVO totaal	BVO door gemeente	BVO door schoolbestuur	
RVKO	Oosthoek	IJsvogellaan 14	Bleiswijk	1447 m ²	1127 m ²	320 m ²	
	Klimophoeve	Hoefweg 49	Bleiswijk	1308 m ²	1308 m ²	-	
Scholengroep Holland	Anne Frank	Lijsterlaan 8	Bleiswijk	1541 m ²	1426 m ²	115 m ²	
	Vuurvogel	Zilverspar 14	Bergschenhoek	1374 m ²	1374 m ²	-	
	Groenehoek	Stampioenreef 7	Bergschenhoek	972 m ²	972 m ²	-	
		Groeneweg 129	Bergschenhoek	789 m ²	789 m ²	-	
	Klipper	Oudelandselaan 141	Berkel en Rodenrijs	1694 m ²	1694 m ²	-	
Gouden Uillaan 28		Berkel en Rodenrijs	1882 m ²	1882 m ²	-		
Spectrum-SPCO	Poort	Dorpsstraat 44	Bleiswijk	1420 m ²	1345 m ²	75 m ²	
	Wiekslag	IJsvogellaan 1-3	Bleiswijk	1417 m ²	1417 m ²	-	
	Boterdorp	Zilverspar 14	Bergschenhoek	1375 m ²	1375 m ²	-	
	Regenboog	Eiberplein 3	Bergschenhoek	1287 m ²	1287 m ²	-	
	Acker	Stampioenreef 5	Bergschenhoek	1218 m ²	1218 m ²	-	
		Groeneweg 127	Bergschenhoek	739 m ²	739 m ²	-	
	Prins Johan Friso	Oudelandselaan 147	Berkel en Rodenrijs	1706 m ²	1706 m ²	-	
			Het Hoge Land 17	Berkel en Rodenrijs	630 m ²	630 m ²	-
			Prinses Maxima	Annie M.G. Schmidtlaan 2-6	Berkel en Rodenrijs	1309 m ²	1309 m ²
			Gouden Uillaan 30	Berkel en Rodenrijs	205 m ²	205 m ²	-
		Prins Willem Alexander	Chrystantenhof 18	Berkel en Rodenrijs			
	Laurentius	Pius X	Goudwinde 1	Bergschenhoek	1648 m ²	1592 m ²	56 m ²
			Noorderparklaan 133	Bergschenhoek	951 m ²	951 m ²	-
Willibrord	Stampioenreef 9	Bergschenhoek	1080 m ²	1080 m ²	-		
		Groeneweg 125	Bergschenhoek	788 m ²	788 m ²	-	
		Poolster	Esdoornlaan 11-13	Berkel en Rodenrijs	1626 m ²	1467 m ²	159 m ²
	Wilgenhoek	Pastoor Velthuijsestraat 4	Berkel en Rodenrijs	1475 m ²	1475 m ²	-	
	Baken	Oudelandselaan 139	Berkel en Rodenrijs	2563 m ²	2563 m ²	-	
	Gouden Griffel	Annie M.G. Schmidtlaan 2-6	Berkel en Rodenrijs	1687 m ²	1687 m ²	-	
		Theo d'Orsingel 30	Berkel en Rodenrijs	1625 m ²	1625 m ²	-	
	Kwakel	Chrystanenhof 20	Berkel en Rodenrijs				
LEV-WN	Parel	Westersingel 2	Berkel en Rodenrijs	1487 m ²	1487 m ²	-	
Gemeente	-	Orionstraat 1-2	Berkel en Rodenrijs	1405 m ²	1405 m ²	-	
Gemeente	-	Gouden Uillaan 28-30	Berkel en Rodenrijs	370 m ²	370 m ²	-	

Tabel 26: Gegevens basisscholen en schoolgebouwen

2. Uitgangspunten

Hier beschrijven wij de uitgangspunten die richtinggevend zijn voor het omgaan met de onderwijshuisvesting in Lansingerland. Eerst gaan wij in op de wettelijke taak van gemeente en schoolbesturen. Daarna benoemen wij de beleidsuitgangspunten. De uitgangspunten sluiten aan bij de visies van aanpalende thema's, zoals het sportbeleid en het duurzaamheidsbeleid.

Juridisch kader: wet- en regelgeving

Zorgplicht

De onderwijswetgeving stelt dat een gemeente dient te voorzien in adequate huisvesting voor onder andere het primair onderwijs. De gemeente Lansingerland heeft hiermee de wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van 22 basisscholen. De huisvestingsvoorzieningen voor het primair onderwijs waarvoor de gemeente verantwoordelijk is liggen vast in de Wet op het primair onderwijs (Wpo). Hierbij gaat het onder andere om het verzorgen van (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, tijdelijke huisvesting en eerste inrichting. Hoewel er ontwikkelingen spelen om renovatie ook als voorziening op te nemen, is dit voornamelijk geen wettelijke taak van de gemeente. De exploitatie en het reguliere binnen- en buitenonderhoud van schoolgebouwen valt onder de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

Verordening

De gemeente regelt haar zorgplicht voor de huisvesting van het onderwijs via de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Lansingerland 2015. De verordening is de basis voor de uitvoering van het onderwijshuisvestingsbeleid en bevat uitgangspunten voor onder andere de voorzieningen die schoolbesturen kunnen aanvragen, criteria voor het toetsen van deze aanvragen en procedurele afspraken.

Beleidskader: uitgangspunten

Integraal Huisvestingsplan

In een IHP leggen gemeente en schoolbesturen een gedeelde visie op de onderwijshuisvesting van de toekomst vast. Het plan bevat in ieder geval een analyse van trends en ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting, een inventarisatie van de huidige voorzieningen, een uitvoeringsprogramma voor de komende jaren en een financiële vertaling daarvan. De gedeelde langetermijnvisie geeft hiermee duidelijkheid over de fysieke en financiële ingrepen voor gemeente en schoolbesturen. Door de gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen voor onderwijshuisvesting maken wij hierover afspraken met elkaar.

Uitgangspunten bij het IHP:

- Schoolbesturen en gemeente hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het IHP en voeren hier Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) over;
- Het IHP geeft inzicht in het scholenlandschap voor de komende 15 jaar;
- Het IHP herijken wij om de 4 jaar, waarbij wij indien nodig plannings- en financiële voor onderwijshuisvesting bijstellen via de reguliere planning en control cyclus;
- De meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) van de schoolbesturen maken onderdeel uit van het IHP om zicht te houden hoe de onderwijshuisvesting op adequaat niveau wordt gehouden. Wij maken met de schoolbesturen afspraken over de gevolgen van het nalaten van onderhoud aan schoolgebouwen.

Door de ontwikkeling van dit IHP lopen de gemeente en schoolbesturen mee met de landelijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting.⁸

⁸ Huisvestingsvoorstel PO-Raad, VO-Raad en VNG, d.d. 13 april 2018.

Divers onderwijsaanbod

Wij vinden het belangrijk dat ouders en kinderen de vrijheid hebben om een school te kiezen die het beste bij het kind past. Op een school die beter aansluit bij het karakter en de ontwikkelingsbehoefte van een kind zal het eerder gelukkig zijn en betere resultaten halen. Eén van de grote verschillen in benadering van het kind zit in het schoolconcept. Dit is het beleid van een school over de vorm en de inhoud van het onderwijs. Landelijke eisen en voorschriften bepalen voor het grootste gedeelte deze inhoud. Scholen kunnen hierbinnen wel kiezen voor andere accenten. Zoals meer aandacht voor kunst en cultuur, sport, 50 weken onderwijs⁹ of tweetalig onderwijs.

Uitgangspunt bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- Een divers onderwijsaanbod op basis van denominatie, onderwijsconcept en identiteit met oog voor het minimaal benodigd aantal leerlingen om een school in stand te houden.

Wijknetwerken

Een goede aansluiting tussen scholen, buitenschoolse opvang, kinderdagverblijven, peuteropvang, centrum voor jeugd en gezin, jeugd- en jongerenwerk, sport en cultuur zorgt ervoor dat kinderen zich breder kunnen ontwikkelen. En daarbij dat organisaties beter van elkaar weten hoe zij de kinderen benaderen en dit op elkaar kunnen afstemmen. Een kind ervaart hierdoor bij de overgang van bijvoorbeeld de kinderopvang naar school minder hiaten. Aan de andere kant helpt het de verschillende organisaties om kinderen die dat nodig hebben op een goede en gelijke manier te ondersteunen. Daarnaast kunnen wij hiermee kinderen helpen in het ontdekken van hun talenten.

Uitgangspunten bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- Als wenselijk door schoolbestuur, gemeente en eventuele andere partijen een netwerk van voorzieningen voor alle kinderen van nul tot twaalf jaar, waarin verschillende fysieke (campus, alles-in-1-gebouw, etc.) als inhoudelijke (buitenschoolse opvang, sport, etc.) verschijningsvormen mogelijk zijn;
- Goede afspraken over de financiering van beheer en de exploitatie bij medegebruik.

Spelen en bewegen

Het is belangrijk dat mensen van jongs af aan bewegen en sporten. Bewegen is de eerste stap in de richting om actiever, fitter en sterker te worden. Het is daarom belangrijk dat kinderen plezier hebben bij het buitenspelen en tijdens de gymles. Door jong te beginnen met bewegen en sporten en daar plezier in te hebben, houden wij dit langer vol.

Uitgangspunten bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- De inrichting van schoolpleinen nodigt kinderen uit om te bewegen en te sporten;
- Schoolpleinen zijn als nodig of wenselijk ook buiten schooltijd openbaar toegankelijk voor de buurt. Hierin leveren wij maatwerk;
- Schoolpleinen die openbaar toegankelijk zijn heeft de gemeente in eigendom en schoolpleinen die niet openbaar toegankelijk zijn heeft het schoolbestuur in eigendom;
- Er is voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs in sporthallen en gymzalen. Hierin voorzien wij middels het Accommodatieplan Sport 2020 - 2030.

Duurzaamheid

Wij geven het goede voorbeeld en kiezen voor duurzaam waar het kan. In 2050 is Lansingerland een circulaire economie, volledig CO₂-neutraal en is de omgeving optimaal aangepast aan de veranderingen in het klimaat. De gemeente en schoolbesturen realiseren dan ook duurzame onderwijshuisvesting. Een duurzaam schoolgebouw heeft een positief effect op het onderwijs én op het leefklimaat voor de toekomstige generaties. Ook leren kinderen hiermee het belang van duurzaamheid.

⁹ Bij dit type onderwijs zijn er geen vaste vakanties, maar bepalen ouders en kinderen samen hun vakantietijd. Dit is mogelijk door het gebruik van een lessysteem waarbij er op maat samen met de leerling leerdoelen worden bepaald.

Uitgangspunten bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- Nieuwe schoolgebouwen zijn energieneutraal (ENG);
- Bestaande schoolgebouwen met een levensduur langer dan 15 jaar maken wij energieneutraal (ENG);
- Wij investeren in bestaande schoolgebouwen met een levensduur korter dan 15 jaar om (een deel van) hun energie zelf op te laten wekken zolang dit rendabel is;¹⁰
- Nieuwe schoolgebouwen hebben als mogelijk een zeer goed (klasse A) of minimaal goed (klasse B) binnenklimaat¹¹;
- Wij stimuleren het groenblauw inrichten van schoolpleinen bij (vervangende) nieuwbouw van schoolgebouwen;
- Wij stimuleren het groenblauw inrichten van schoolpleinen bij bestaande schoolgebouwen met een levensduur langer dan 5 jaar;
- Wij stimuleren het groenblauw inrichten van schoolpleinen van zowel openbare als niet-openbare schoolpleinen.¹²

Toekomstbestendigheid

Het onderwijs van basisscholen kan in een rap tempo veranderen, zoals onverwachte groei of krimp van leerlingenaantallen of nieuwe manieren van lesgeven. Dit staat haaks op het statische karakter van onderwijshuisvesting. Om met zulke ontwikkelingen om te gaan zetten wij in op toekomstbestendigheid van onze schoolgebouwen.

Uitgangspunten bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- Bij uitbreiding door groei kijken wij altijd of er mogelijkheden zijn in bestaande (onderwijs) gebouwen in de directe omgeving (1500m hemelsbreed). Hierbij houden wij rekening met het onderwijsconcept van de school. Daarnaast houden wij rekening met de verkeersveiligheid van de route naar de te verwijzen school. Hiervoor maken wij een analyse van alle schoollocaties. Als na de doorverwijzing nog steeds sprake is van ruimtetekort realiseren wij op of in de directe omgeving van het schoolgebouw de extra benodigde tijdelijke of permanente onderwijsruimte;
- Bij leegstand door krimp zetten wij in op gebruik van ruimte voor het zorgaanbod van scholen in het kader van passend onderwijs en voor voorzieningen passend binnen het wijknetwerk;
- Daar waar mogelijk clusteren wij scholen in gezamenlijke huisvesting om beter om te kunnen gaan met groei of krimp;
- Ruimtelijke flexibiliteit bij de inrichting van schoolgebouwen, zodat aangesloten kan worden bij onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen (ICT, gepersonaliseerd leren, passend onderwijs, etc.);
- Technische flexibiliteit bij de inrichting van schoolgebouwen, zodat bij een eventueel einde van de onderwijsbestemming het gebouw beschikbaar kan komen voor andere functies.

Renovatie en (vervangende) nieuwbouw

Wij bieden aantrekkelijk en gevarieerd onderwijs aan alle leerlingen in Lansingerland. Goed onderwijs vraagt om goede schoolgebouwen. In de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs zijn renovatie en (vervangende) nieuwbouw de voorzieningen die zorgen voor levensduurverlenging of nieuwe levensduur van een schoolgebouw. Wij investeren dan ook in de kwaliteit van onderwijshuisvesting door deze voorzieningen.

¹⁰ Motie Energieneutrale scholen, d.d. 2 november 2017.

¹¹ Binnen het onderwerp 'Frisse scholen' zijn drie ambitieniveaus; niveau A, B en C, waarvan C acceptabel en A zeer goed is. Het programma van eisen gaat in op de thema's energie, lucht, temperatuur, licht en geluid.

¹² Een groenblauw schoolplein biedt een avontuurlijke plek in het groen en water die uitnodigt tot spel en buitenlessen. Bovendien is er aandacht voor opvang en afvoer van regenwater.

Uitgangspunten bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- Renovatie geeft een levensduurverlenging van een schoolgebouw van minimaal 25 jaar;
- Renovatie bevat meer dan alleen bouwkundig en technisch onderhoud, maar een technische levensduurverlenging en voldoet hiermee aan de geldende eisen voor onderwijshuisvesting op dat moment;
- Vervangende nieuwbouw geeft een nieuwe levensduur van minimaal 40 jaar;
- De bouwkundige staat, leerlingenprognose, boekwaarde, functie van het schoolgebouw in de omgeving en de mogelijkheid om gezamenlijke huisvesting te realiseren met andere scholen die ook in aanmerking komen voor renovatie of vervangende nieuwbouw bepalen samen met het afwegingskader renovatie of nieuwbouw¹³ de prioritering en de uiteindelijke richting voor renovatie of vervangende nieuwbouw van schoolgebouwen.

Bouw van scholen

Lansingerland groeit de komende jaren naar een omvang van 75.000 inwoners. Hiermee hebben wij ook een bouwopgave van een groot aantal woningen. Dit betekent wat voor de huidige en de toekomstige onderwijshuisvesting. Groei van het aantal inwoners zorgt ook voor de bouw van nieuwe schoolgebouwen terwijl bestaande schoolgebouwen op hun beurt toe zijn aan vervangende nieuwbouw of renovatie.

Uitgangspunten bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- Bij grootschalige woningbouw houden wij rekening met ruimte voor onderwijs en gymnastiekonderwijs om leerlingengroei op te kunnen vangen;
- Scholen maken bij voorkeur geen onderdeel uit van een wooncomplex vanwege de complexiteit voor bouw, beheer en onderhoud;
- Voor de uitvoering van een toegekende voorziening onderwijshuisvesting ligt het bouwheerschap bij het schoolbestuur;
- Voor de uitvoering van een toegekende voorziening onderwijshuisvesting in een multifunctioneel gebouw kan het bouwheerschap neergelegd worden bij de gemeente, gezien de complexiteit van een dergelijk project en het integraal belang voor de gemeente;
- Schoolgebouwen geven wij bij voorkeur in eigendom aan het schoolbestuur.

Onderhoud van scholen

Schoolbesturen zijn wettelijk verantwoordelijk voor de exploitatie en het reguliere binnen- en buiten onderhoud van schoolgebouwen. De scholen krijgen van de Rijksoverheid elk jaar budget voor de kosten van materiaal, huisvesting en personeel. Dit budget heet de lumpsum. Het schoolbestuur bepaalt zelf hoe zij de lumpsum besteden. Door de gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen voor onderwijshuisvesting is het van belang goede afspraken met elkaar te maken om tot een adequaat niveau van onderwijshuisvesting te komen.

Uitgangspunten bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de exploitatie en het binnen- en buiten onderhoud van de schoolgebouwen;
- De meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) van de schoolbesturen maken onderdeel uit van het IHP om zicht te houden hoe de onderwijshuisvesting op adequaat niveau wordt gehouden. Met de schoolbesturen maken wij afspraken over de gevolgen van het nalaten van onderhoud aan schoolgebouwen;
- Het onderhoud van niet-openbare schoolpleinen ligt bij het schoolbestuur;
- Er vindt integrale afstemming plaats tussen gemeente en schoolbesturen bij technische onderwijshuisvestingsvraagstukken.

¹³ Afwegingskader renovatie of nieuwbouw HEVO, d.d. 30 januari 2018.

Financiën

Over de bekostiging van onderwijshuisvesting is veel te doen. Dit komt met name door de mismatch tussen de jaarlijks door de VNG vastgestelde normkosten versus de daadwerkelijke kosten. De daadwerkelijke kosten voor onderwijshuisvesting lopen in een rap tempo op door stijgende bouwkosten en strengere bouweisen en toekomstige eisen op het gebied van duurzaamheid. Hoewel de VNG in 2018 adviseerde om de normbedragen eenmalig met 40% te verhogen blijkt dit nu al niet genoeg te zijn om aan de huidige en/ of komende eisen te voldoen. Daarnaast vindt er geen ophoging van de gemeentefondsuitkering voor onderwijshuisvesting plaats, in zoverre af te leiden welk deel van de algemene uitkering gerelateerd is aan onderwijshuisvesting primair onderwijs. Normaal gesproken drukken de kosten voor onderwijshuisvesting al structureel op de begroting bij een groeigemeente als Lansingerland. Door de stijgende bouwkosten en strengere bouweisen en duurzaamheidseisen neemt deze druk nog meer toe. De huidige kapitaallasten van scholen die op termijn toe zijn aan renovatie of vervangende nieuwbouw zijn lager dan de kapitaallasten van de nieuw te bouwen scholen. Daarnaast is een groot deel van de basisscholen in Lansingerland vrij nieuw, waardoor de komende 20 jaar nauwelijks kapitaallasten vrijvallen. De begroting voor onderwijshuisvesting is dus niet in staat de vervangende nieuwbouw en uitbreiding door groei op te vangen. Hierdoor is er een beroep op de algemene middelen nodig.

Uitgangspunten bij de realisatie van onderwijshuisvesting:

- Wij bouwen doelmatige schoolgebouwen waarbij het streven is om binnen de geadviseerde VNG normbedragen te blijven (in de begroting gaan wij uit van standaard normbedragen + de door de VNG geadviseerde eenmalige ophoging van 40%). Als naar verwachting de kosten om aan de huidige en toekomstige eisen te kunnen voldoen toch hoger uitkomen, dan zal dit gedekt worden uit de algemene middelen;
- Door de ontoereikende middelen van schoolbesturen voor de exploitatie van schoolgebouwen gaan wij ervanuit dat duurzaamheidsinvesteringen van gemeente in schoolgebouwen niet leiden tot winst voor schoolbesturen;
- Een afschrijvingstermijn voor (vervangende) nieuwbouw hanteren van 40 jaar;
- Een afschrijvingstermijn voor renovatie hanteren van 25 jaar;
- Een afschrijvingstermijn voor energiebesparende of energieopwekkende maatregelen hanteren van 15 jaar;
- Een afschrijvingstermijn voor de eerste inrichting hanteren van 10 jaar.

3. Leerlingenprognose

Bleiswijk																				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039
RVKO																				
Oosthoek	272	260	268	276	271	268	265	266	264	263	264	263	262	262	261	261	261	261	261	260
Klimophoeve	248	251	259	266	261	258	256	256	255	254	255	254	253	253	252	253	253	253	252	252
Scholengroep Holland																				
Anne Frank	251	275	273	269	265	261	259	259	258	257	258	257	256	256	255	255	255	255	255	254
Spectrum-SPCO																				
Poort	159	145	140	134	132	130	129	129	128	128	128	128	127	127	127	127	127	127	127	127
Wiekslag	206	205	203	201	198	195	193	194	193	192	192	192	191	191	190	190	190	190	190	190
Totaal																				
	1136	1136	1143	1146	1127	1112	1102	1104	1098	1094	1097	1094	1089	1089	1085	1086	1086	1086	1085	1083

Tabel 27: Leerlingenprognose Bleiswijk, werkelijke telling van 1 oktober 2019 weergegeven onder 2020

Bergschenhoek																				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039
Scholengroep Holland																				
Vuurvogel	143	167	164	161	159	157	157	156	155	154	154	153	153	152	152	152	152	152	152	152
Groenehoek	325	348	349	351	343	337	333	331	329	327	326	325	324	324	324	323	323	324	323	324
Spectrum-SPCO																				
Boterdorp	169	177	166	158	156	155	154	152	151	150	149	148	147	145	145	144	144	143	144	143
Regenboog	193	180	176	170	167	165	166	163	162	162	160	159	158	158	157	156	156	155	156	155
Acker	356	356	357	359	349	342	336	334	332	330	329	328	327	327	328	326	326	327	326	326
Laurentius																				
Pius X	370	407	405	406	401	398	393	389	386	382	381	377	374	371	369	366	367	365	365	365
Willibrord	336	352	333	316	307	301	296	294	292	290	289	289	288	288	288	286	287	287	286	287
Totaal																				
	1892	1987	1950	1921	1882	1855	1835	1819	1807	1795	1788	1779	1771	1765	1763	1753	1755	1753	1752	1752
Wilderszijde																				
	3	18	29	85	195	294	379	465	557	652	698	744	786	824	854	881	903	922	939	953

Totaal																				
	1895	2005	1979	2006	2077	2149	2214	2284	2364	2447	2486	2523	2557	2589	2617	2634	2658	2675	2691	2705

Tabel 28: Leerlingenprognose Bergschenhoek, werkelijke telling van 1 oktober 2019 weergegeven onder 2020

Berkel en Rodenrijs																				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039
Scholengroep Holland																				
Klipper	715	720	754	780	784	788	782	778	774	765	760	752	742	732	724	716	708	702	697	692
Spectrum-SPCO																				
Prins Johan Friso	443	456	451	447	434	423	416	411	407	400	398	394	389	386	383	381	379	377	377	375
Prinses Maxima	276	274	295	307	320	331	333	334	335	333	332	329	326	321	317	313	309	306	302	300
Prins Willem Alexander	251	254	253	251	247	245	244	242	241	239	239	238	236	235	234	233	232	232	230	231
Laurentius																				
Poolster	424	422	428	437	428	417	413	412	410	404	404	402	398	395	392	390	388	386	386	383
Wilgenhoek	181	174	172	170	166	163	162	163	162	160	161	160	158	156	155	154	152	151	151	150
Baken	603	592	590	586	572	559	549	543	537	528	524	519	511	506	502	498	495	492	491	489
Gouden Griffel	597	607	636	648	672	693	697	698	697	692	689	681	672	663	653	643	634	626	619	614
Kwakel	282	279	278	275	270	265	264	261	260	258	258	257	255	253	252	252	251	251	249	250
LEV-WN																				
Parel	142	138	137	136	135	134	133	133	132	131	131	131	130	129	129	128	128	128	127	127
Totaal																				
	3914	3916	3994	4037	4028	4018	3993	3975	3955	3910	3896	3863	3817	3776	3741	3708	3676	3651	3629	3611

Tabel 29: Leerlingenprognose Berkel en Rodenrijs, werkelijke telling van 1 oktober 2019 weergegeven onder 2020

Lansingerland																				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039
Totaal																				
	6945	7057	7116	7189	7232	7279	7309	7363	7417	7451	7479	7480	7463	7454	7443	7428	7420	7412	7405	7399

Tabel 30: Leerlingenprognose Lansingerland, werkelijke telling van 1 oktober 2019 weergegeven onder 2020

4. Duurzaamheidsscan

School	Locatie	Score	Haalbaar	Kosten/ BVO	Keuze na toetsing
Oosthoek		57,5	Losse maatregelen	€ 1088,00	Vervangende nieuwbouw (ENG)
Klimophoeve		60,5	Losse maatregelen	€ 1334,00	Vervangende nieuwbouw (ENG)
Anne Frank		65,5	ENG	€ 1258,00	Losse maatregelen (deels)
Poort		60,0	Losse maatregelen	€ 1321,00	Afstoten
Wiekslag		60,5	Losse maatregelen	€ 1297,00	Vervangende nieuwbouw (ENG)
Vuurvogel		65,0	ENG	€ 383,00	ENG
Boterdorp		65,0	ENG	€ 383,00	ENG
Regenboog		68,0	ENG	€ 720,00	Losse maatregelen (deels)
Pius X	Goudwinde	61,0	Losse maatregelen	€ 1692,00	Vervangende nieuwbouw (ENG)
	Noorderparklaan	67,5	ENG	€ 1258,00	Afstoten
Groenehoek	Stampioendreef	61,0	Losse maatregelen	€ 955,00	Losse maatregelen (deels)
	Groenweg	66,5	ENG	€ 656,00	Losse maatregelen (deels)
Acker	Stampioendreef	66,0	Losse maatregelen	€ 955,00	Losse maatregelen (deels)
	Groenweg	68,5	ENG	€ 656,00	Losse maatregelen (deels)
Willibrord	Stampioendreef	69,5	Losse maatregelen	€ 955,00	Losse maatregelen (deels)
	Groenweg	70,0	ENG	€ 656,00	Losse maatregelen (deels)
-	Orionstraat	54,0	Losse maatregelen	€ 1100,00	Vervangende nieuwbouw (ENG)
Poolster		62,0	Losse maatregelen	€ 1333,00	Vervangende nieuwbouw (ENG)
Wilgenhoek		69,0	ENG	€ 1324,00	Losse maatregelen (deels)
Klipper	Oudelandse laan	76,0	ENG	€ 371,00	ENG
	Gouden Uillaan	83,0	ENG	€ 565,00	ENG
Prins Johan Friso	Oudelandse laan	70,0	ENG	€ 371,00	ENG
	Hoge Land	61,5	Losse maatregelen	€ 927,00	Afstoten
Baken		68,5	ENG	€ 411,00	ENG
Parel		58,0	Losse maatregelen	€ 1627,00	Vervangende nieuwbouw (ENG)
Prinses Maxima	Annie M.G. Schmidlaan	66,0	ENG	€ 772,00	Losse maatregelen (deels)
	Gouden Uillaan	76,0	ENG	€ 565,00	ENG
Gouden Griffel	Annie M.G. Schmidlaan	70,0	ENG	€ 772,00	Losse maatregelen (deels)
	Theo d'Orsingel	79,5	ENG	€ 549,00	ENG

Tabel 31: Duurzaamheidsscan HEVO per school en locatie op basis van toetsingskader met indicatiebedragen per m²

5. Toetsingskader

Met het toetsingskader laten wij zien welke toetsen wij toepassen om te komen tot het uitvoeringsprogramma. Hierbij gaan wij in op de inhoudelijke toetsingsinstrumenten. Dit doen wij naast de toetsing van het uitvoeringsprogramma op de wet- en regelgeving, zoals de Wet op het primair onderwijs en de uitwerking daarvan in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.

Wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen

Met de nieuwe Wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen blijft het in het algemeen belang van de gemeente om voldoende divers onderwijsaanbod te hebben. Hiermee stellen wij de keuzevrijheid voor ouders veilig. Het toetsingscriterium wat wij hiervoor hanteren is het daadwerkelijk belangstellingspercentage in combinatie met een onderwijsconcept waar vraag naar is in Lansingerland. In de gesprekken met OCW brengen wij onze zienswijze op basis van deze toetsing naar voren.

Voorzieningen rondom het kind

De gemeente Lansingerland hecht waarde aan dat jonge kinderen met een Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) achtergrond ook de aandacht krijgen die zij verdienen. Los daarvan beschouwt de wetgeving kindvoorzieningen als een commerciële activiteit. Binnen de onderwijswetgeving is een verzoek tot investering in ruimte voor kindvoorzieningen geen aanvraagbare voorziening. De gemeente heeft hiervoor geen zorgplicht en budget.

Wel is het mogelijk dat de betreffende organisatie de gemeente verzoekt om voorfinanciering van de investering in combinatie bij (vervangende) nieuwbouw, renovatie of uitbreiding van een schoolgebouw. De doorlopende leerlijn tussen kindvoorzieningen en het onderwijs is in het belang van het kind. De gemeente kan een dussdanig verzoek beoordelen en bij een positief oordeel een huurovereenkomst afsluiten voor een bepaalde periode om de kapitaallasten terug te verdienen. Het schoolbestuur en de kindvoorziening sluiten vervolgens een overeenkomst af over de verdeling van de exploitatielasten.

Spelen en bewegen

De ambitie om schoolpleinen groenblauw te maken betekent dat er bij de inrichting van het buiten-terrein minder verharding aanwezig is en er meer ruimte komt voor waterberging. Ook laten wij hiermee spel en buitenles samengaan en laten wij kinderen op jonge leeftijd kennis maken met duurzaamheid en milieu. In 2050 is Lansingerland klimaatproof door voldoende koelend vermogen uit groen en adequate maatregelen tegen water te hebben. Groenblauwe schoolpleinen dragen hier aan bij. In 2020 starten wij met een pilot om ervaring op te doen met het vergroenblauwen van de schoolpleinen. In deze pilot komen we de scholen tegemoet door in totaal maximaal € 15.000 per school beschikbaar te stellen voor de procesbegeleiding en een groenblauwe inrichting. Deze bijdragen dekken we uit de beschikbaar gestelde middelen voor duurzaamheid in de begroting. Het onderhoud van openbare groenblauwe schoolpleinen nemen wij mee in de gemeentelijke beheerplannen. Voor private schoolpleinen in eigendom van de schoolbesturen vallen het beheer en de beheerkosten toe aan de scholen zelf.

Na de pilot starten wij een evaluatie op met een plan van aanpak, inclusief financiële randvoorwaarden voor het vergroenblauwen van de rest van de schoolpleinen. De uitkomst van de evaluatie bepaalt het verdere vervolg.

De gemeente heeft de zorgplicht voor het beschikbaar stellen van binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs. Als afgeleide van het uitvoeringsprogramma van het IHP brengen wij de eventuele gevolgen voor de bezetting van binnensportaccommodaties in beeld via het Accommodatieplan Sport 2020 - 2030.

Duurzaamheid

Voor toekomstige duurzame schoolgebouwen zijn er verschillende garanties mogelijk in zowel de verduurzaming van bestaande schoolgebouwen als bij (vervangende) nieuwbouw van schoolgebouwen. Hieronder behandelen wij de verschillende mogelijkheden met daarbij de reikwijdte in vergoeding door schoolbesturen en/ of gemeente. Hierbij verwoorden wij ook de eventuele randvoorwaarden die gelden voor een gemeentelijke bijdrage. De gemeentelijke bijdrage is hierbij extra, gezien zij hiervoor geen uitkering uit het Gemeentefonds ontvangt. Gezien de landelijke ontwikkelingen merken wij op dat bij een aanpassing van de lumpsum voor schoolbesturen of de gemeentefondsuitkering ten behoeve van duurzaamheid het toetsingskader duurzaamheid wordt herzien.

(Vervangende) nieuwbouw

Vanaf 2021 geldt dat alle nieuw te bouwen schoolgebouwen voldoen aan de BENG eisen. Het gasloos maken van nieuw te bouwen schoolgebouwen maakt onderdeel uit van de BENG eisen. De gemeente draagt de verantwoordelijkheid om (vervangende) nieuwbouw BENG op te leveren. Gezien de gezamenlijke ambitie van schoolbesturen en gemeente nemen wij voor het nieuwbouwen van schoolgebouwen als eis in het voorbereidingstraject op om schoolgebouwen ENG te bouwen.

Voor het nieuwbouwen van schoolgebouwen nemen wij als eis in het voorbereidingstraject op om schoolgebouwen ENG te bouwen. Bij de toevoeging naar het energieneutraal maken van een schoolgebouw ligt de nadruk met name op het aanbrengen van het maximum aan zonnepanelen. Gezien de gedeelde ambitie van de schoolbesturen en de gemeente betalen zij respectievelijk 50% en 50% hiervoor. De meerkosten van BENG naar ENG liggen gemiddeld zo tussen de € 50,00 en € 100,00 per vierkante meter. Gezien de redelijke terugverdientijd van deze extra investering is dit niet in strijd met het investeringsverbod dat geldt voor schoolbesturen.

Bestaande schoolgebouwen

Schoolbesturen en gemeente hebben de ambitie om ook alle bestaande schoolgebouwen als mogelijk en rendabel BENG of ENG te maken. Als dit niet mogelijk blijkt investeren schoolbesturen en gemeente in losse duurzaamheidsmaatregelen. De mogelijkheid hiervoor komt voort uit de duurzaamheidsscan. Voor de investering om een schoolgebouw BENG te maken hanteren wij de algemene richtlijn van maximaal 30% van de kosten voor vervangende nieuwbouw van het schoolgebouw. Om de schoolgebouwen daar aan te laten voldoen zijn de volgende algemene maatregelen nodig:

Buitenschil:

- Maximale isolatie van de schil van het gebouw (vloer, dak en gevel);
- Kierdichting.

Binnenschil:

- Drielaags zonwerend glas met geïsoleerde kozijnen;
- Warmte- en koude opwekking met warmtepomp;
- Gebalanceerde ventilatie met warmteterugwinning;
- Vloerverwarming en -koeling;
- Zonnepanelen;
- LED-verlichting;
- Veegpuls.

Gezien de ambitie van de schoolbesturen en de gemeente betalen zij indien rendabel respectievelijk 50% en 50% van de duurzaamheidsmaatregelen voor BENG. Als dit niet mogelijk blijkt investeren schoolbesturen en gemeente respectievelijk 50% en 50% in losse duurzaamheidsmaatregelen. Hierbij investeren wij met name in duurzaamheidsmaatregelen die relatief lage kosten hebben en een redelijke opbrengst, zoals LED-verlichting, veegpuls, PV-panelen en eventuele aanpassingen voor warmteafgifte. Bij bestaande gebouwen met een levensduur langer dan 15 jaar komen hier aanpassingen aan de schil bij, zodat wij

deze schoolgebouwen ook gasloos kunnen maken. Warmteopwekking vindt dan plaats via elektra in plaats van gas. Een luchtwarmtepomp en het isoleren van leidingen zijn hiervoor nodig. Daarnaast zijn er nog bouwkundige kosten om de duurzaamheidsmaatregelen mogelijk te maken in het schoolgebouw. Het gasloos maken van bestaande schoolgebouwen is een ambitie van de gemeente en komt dan ook voor rekening van de gemeente. Met de inzet hierop dragen wij bij aan de ambitie dat in 2035 alle schoolgebouwen gasloos zijn.

Toekomstige vervangingsmomenten voor de duurzaamheidsmaatregelen zijn opgenomen in de MJOP's van de schoolbesturen. Zij krijgen hier een rijksvergoeding voor het binnen- en buitenonderhoud voor. Voor de schoolbesturen komen deze uitgaven niet in strijd met het investeringsverbod wat geldt, gelet op de terugverdientijd van zo'n 10 tot 15 jaar voor deze investeringen. Op basis van een businesscase per project bekijken wij de haalbaarheid, het exacte jaar van oplevering, eventuele tijdelijke huisvesting en de exacte bijdrage van de schoolbesturen voor losse duurzaamheidsmaatregelen, BENG of ENG. Dit doen wij op basis van een redelijke terugverdientijd, zodat de schoolbesturen geen problemen krijgen met het investeringsverbod wat voor hen geldt. Ook voor de duurzaamheidsinvesteringen bij bestaande schoolgebouwen (excl. gasloos maken) spreken schoolbesturen en gemeente af de kosten onderling te verdelen bij een haalbare businesscase.

Toekomstbestendigheid

De gemeente geeft prioriteit aan geclusterde schoolgebouwen op hetzelfde perceel. Dit kan in de vorm van scholen onder één dak of in een campus opstelling. Deze gemeentelijke keuze baseren wij op verschillende argumenten voor schoolbestuur als gemeente, zoals de uitwisselbaarheid van personeel wegens lerarentekort, doorlopende leerlijn, lagere exploitatielasten, delen van algemene ruimten om ruimte te besparen op basis van de onderwijskundige visie en het makkelijker maken van het doorverwijzen naar andere schoollocaties.

Renovatie en vervangende nieuwbouw

In het juridisch kader van de uitgangspunten (bijlage 2) beschreven wij de verantwoordelijkheden voor onderwijshuisvesting van schoolbesturen en gemeente. Met de opname in dit toetsingskader geven wij een verdere aanvulling hiervan voor vervangende nieuwbouw of renovatie.

Vervangende nieuwbouw

De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs voorziet in de criteria om in aanmerking te komen voor vervangende nieuwbouw. Een van de onderdelen hiervan is dat uit een bouwkundige rapportage moet blijken dat het schoolgebouw aan vervanging toe is. Het is echter mogelijk dat een schoolbestuur het schoolgebouw niet goed onderhoudt, waardoor het schoolgebouw binnen 40 jaar al toe is aan vervanging. Hiervoor komen wij met de oplossing dat als blijkt dat een schoolgebouw korter dan 40 jaar staat en toe is aan vervanging, het schoolbestuur de resterende stichtingskosten of boekwaarde terug betaalt aan de gemeente. Hiermee doen wij recht aan de dotatie van het Rijk, die de gemeente ontvangt in het gemeentefonds op basis van onderwijshuisvesting dat een looptijd heeft van 40 jaar.

Renovatie

Als een renovatie leidt tot een technische levensduurverlenging van het schoolgebouw, overweegt de gemeente daaraan een bijdrage te leveren. Dit is afhankelijk van de periode dat er sprake is van uitstel van een verzoek van het schoolbestuur om vervangende nieuwbouw. De beoordelingscriteria voor de noodzaak van renovatie zijn:

1. Op basis van een leerlingenprognose toont het schoolbestuur aan dat gedurende 15 jaar het aantal leerlingen op de desbetreffende locatie boven de opheffingsnorm blijft. Uitzonderingen hierop zijn de scholen die onder deze norm zitten, maar in stand blijven met de systematiek van de gemiddelde schoolgrootte.

- 2.1 Op basis van een bouwkundig rapport (NEN 2767) en duurzaamheidsscan stellen wij vast dat een bouwkundige upgrade van het schoolgebouw leidt tot een gewenste levensduurverlenging van 25 jaar. Als dit niet realiseerbaar blijkt, dan is beoordeling van vervangende nieuwbouw aan de orde.
- 2.2 Uit het rapport onder 2.1 blijkt dat er sprake is van een dusdanige veroudering van gebouw-elementen dat de voortgang van het onderwijs regelmatig en voortdurend wordt belemmerd, hetgeen niet te wijten is aan achterstallig onderhoud.
3. Er is sprake van een redelijke verhouding tussen prijs en kwaliteit in het renovatieplan van het schoolbestuur ten opzichte van het genormeerde budget voor vervangende nieuwbouw.

Renovatie valt op het moment niet als aanvraagbare voorziening onder de huidige verordening. De verordening dienen wij hierdoor aan te passen.

Verkeer

Renovatie en (vervangende) nieuwbouw

Een haalbaarheidsscan voor verkeersafwikkeling bij het aan- en uitgaan van de school bepaalt mede de kans van slagen van een (ver-)bouw en ook de daarbij passende situering van een schoolgebouw op de kavel. Voorzieningen als Kiss & Ride en het veiliger maken van oversteekplaatsen door aanpassing van wegvlakken (bijvoorbeeld door een verbrede middenberm en gekleurde drempels) hebben een verkeersremmend effect. Deze voorzieningen zijn aan te merken als locatiegebonden kosten, waarmee de normering van de onderwijshuisvesting geen rekening houdt. Op basis van de parkeernota kunnen tevens extra parkeerplaatsen nodig zijn bij uitbreiding van het aantal vierkante meters school en een dito uitbreiding van het aantal leerkrachten. Deze toetsing vindt plaats in het betreffende project.

Doorverwijzing bij ruimtetekort

Bij uitbreiding door groei kijken wij altijd of er mogelijkheden zijn in bestaande (onderwijs)gebouwen in de directe omgeving (1500m hemelsbreed). Hierbij houden wij rekening met het onderwijsconcept van de school. Als na de doorverwijzing nog steeds sprake is van ruimtetekort realiseren wij op of in de directe omgeving van het schoolgebouw de extra benodigde tijdelijke of permanente onderwijsruimte. Daarnaast houden wij rekening met de afstand en de verkeersveiligheid van de route naar de te verwijzen school. In tabellen 32, 33 en 34 is de analyse van de doorverwijsafstand te vinden. Als er sprake is van doorverwijzing bekijken wij per situatie de verkeersveiligheid om te komen tot een geschikte doorverwijslocatie. Als op basis van verkeersveiligheid geen geschikte doorverwijslocatie te vinden is, dan realiseren wij op of in de directe omgeving van het schoolgebouw de extra benodigde tijdelijke of permanente onderwijsruimte.

Nadere toetsing

Na het vaststellen van het IHP definiëren wij de projecten uit het uitvoeringsprogramma verder. Dan vindt ook nadere toetsing plaats op onder meer bestemmingsplan (bouwhoogte, bebouwingsmaatstaf, bestemming, etc.), milieu (bodem, geluid, fijnstof, archeologie, flora en fauna, bezonning, etc.) en de gebruiksvergunning op het ontwerp van een schoolgebouw (brandweer, etc.). De daarvoor noodzakelijke adviezen cumuleren in een aanvraag omgevingsvergunning door de bouwheer.

	Oosthoek	Klimphoeve	Anne Frank	Poort	Wiekslag						
Bleiswijk											
Oosthoek											
Klimphoeve	950m										
Anne Frank	500m	750m									
Poort	850m	500m	400m								
Wiekslag	225m	900m	650m	900m							

Tabel 32: Analyse doorverwijsafstand Bleiswijk

	Boterdorp, Vuurvogel	Regenboog	Pius X loc. Goudwinde	Pius X loc. Noorderparklaan	Groenehoek, Acker, Willibrord loc. Stampioendreef	Groenehoek, Acker, Willibrord loc. Groeneweg					
Bergschenhoek											
Boterdorp, Vuurvogel											
Regenboog	725m										
Pius X loc. Goudwinde	175m	925m									
Pius X loc. Noorderparklaan	425m	950m	350m								
Groenehoek, Acker, Willibrord loc. Stampioendreef	800m	1050m	900m	1200m							
Groenehoek, Acker, Willibrord loc. Groeneweg	750m	1450m	650m	925m	800m						

Tabel 33: Analyse doorverwijsafstand Bergschenhoek

	Orionstraat	Poolster	Wilgenhoek	Baken	Parel	Prins Johan Friso loc. Hoge Land	Prins Johan Friso, Klipper loc. Oudelandse laan	Klipper, Prinses Maxima loc. Gouden Uillaan	Prinses Maxima, Gouden Griffel loc. Annie M.G. Schmidtlaan	Gouden Griffel loc. Theo d'orsingel	Prins Willem Alexander, Kwakel
Berkel en Rodenrijs											
Orionstraat											
Poolster	150m										
Wilgenhoek	150m	250m									
Baken	1350m	1450m	1225m								
Parel	1675m	1750m	1500m	450m							
Prins Johan Friso loc. Hoge Land	1150m	1250m	1000m	400m	800m						
Prins Johan Friso, Klipper loc. Oudelandse laan	1200m	1300m	1100m	100m	500m	350m					
Klipper, Prinses Maxima loc. Gouden Uillaan	2525m	2625m	2350m	1200m	1050m	1400m	1300m				
Prinses Maxima, Gouden Griffel loc. Annie M.G. Schmidtlaan	2600m	2650m	2450m	1250m	1000m	1500m	1350m	350m			
Gouden Griffel loc. Theo d'orsingel	3250m	3300m	3100m	1900m	1600m	2200m	2000m	900m	675m		
Prins Willem Alexander, Kwakel	2950m	3000m	2800m	1675m	1250m	2050m	1775m	1200m	825m	775m	

Tabel 34: Analyse doorverwijsafstand Berkel en Rodenrijs

6. Overzicht verplaatsingen en tijdelijke huisvesting

Bleiswijk

School	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
		m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Wiekslag	Vervangende nieuwbouw																
	- Wiekslag naar Poort				1345												
	- Wiekslag naar Lijsterlaan				740												
	- Oosthoek naar Lijsterlaan				461												
	- Klimophoeve naar Lijsterlaan				230												
	- Wiekslag/ Poort naar vervangende nieuwbouw					1810											
Oosthoek	Vervangende nieuwbouw																
	- Oosthoek naar Poort					1345											
	- Oosthoek naar Lijsterlaan					218											
	- Klimophoeve naar Lijsterlaan					205											
	- Oosthoek naar vervangende nieuwbouw						1508										
Klimophoeve	Vervangende nieuwbouw																
	- Klimophoeve naar Poort						1345										
	- Klimophoeve naar Lijsterlaan						153										
	- Klimophoeve naar vervangende nieuwbouw							1468									

Tabel 35: Overzicht verplaatsingen en tijdelijke huisvesting als gevolg van uitvoeringsprogramma Bleiswijk incl. m²

Bergschenhoek

School	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
		m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Pius X, locatie Goudwinde	Vervangende nieuwbouw																
	- Pius X naar locatie Noorderparklaan								273								
	- Pius X naar Startpunt								667								
	- Pius X naar vervangende nieuwbouw									1512							

Tabel 36: Overzicht verplaatsingen en tijdelijke huisvesting als gevolg van uitvoeringsprogramma Bergschenhoek incl. m²

Berkel en Rodenrijs

School	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
		m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Klipper, locatie Gouden Uillaan	Uitbreiding																
	- Tijdelijke uitbreiding				+142	+272	+293	+313	+282	+262	+242	+197	+172	+132	+81	+31	
Prinses Maxima, locatie Annie M.G. Schmidtdlaan	Uitbreiding																
	- Tijdelijke uitbreiding				+75	+135	+201	+256	+266	+271	+276	+266	+261	+246	+231	+206	+186
Gouden Griffel, locatie Theo d'Orsingel	Uitbreiding																
	- Tijdelijke uitbreiding				+87	+147	+268	+374	+394	+399	+394	+369	+354	+313	+268	+223	+173

Tabel 37: Overzicht verplaatsingen en tijdelijke huisvesting als gevolg van uitvoeringsprogramma Berkel en Rodenrijs incl. m² (uitbreiding ten opzichte van 2020 excl. permanente uitbreiding)

Tijdelijke huisvesting

Door de vervangende nieuwbouw van de schoolgebouwen Wiekslag, Oosthoek en Klimophoeve in Bleiswijk en het semipermanente ruimtetekort in Berkel Westpolder is extra tijdelijke huisvesting nodig. Onderstaand overzicht geeft het verschil in huur en koop van extra tijdelijke huisvesting en de verschuivingen van het gebruik van de extra tijdelijke huisvesting tussen Bleiswijk en Berkel Westpolder weer.

School	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
		m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Wiekslag	Vervangende nieuwbouw																
	- Wiekslag naar Lijsterlaan				740												
	- Oosthoek naar Lijsterlaan				461												
	- Klimophoeve naar Lijsterlaan				230												
Oosthoek	Vervangende nieuwbouw																
	- Oosthoek naar Lijsterlaan					218											
	- Klimophoeve naar Lijsterlaan					205											
Klimophoeve	Vervangende nieuwbouw																
	- Klimophoeve naar Lijsterlaan						153										
Klipper, locatie Gouden Uillaan	Uitbreiding																
	- Tijdelijke uitbreiding				+142	+272	+293	+313	+282	+262	+242	+197	+172	+132	+81	+31	
Prinses Maxima, locatie Annie M.G. Schmidtdlaan	Uitbreiding																
	- Tijdelijke uitbreiding				+75	+135	+201	+256	+266	+271	+276	+266	+261	+246	+231	+206	+186
Gouden Griffel, locatie Theo d'Orsingel	Uitbreiding																
	- Tijdelijke uitbreiding				+87	+147	+268	+374	+394	+399	+394	+369	+354	+313	+268	+223	+173
Totaal																	
	Totaal				1735	977	915	943	942	932	912	832	787	691	580	460	359
	Huur				758												
	Koop				977	977	915	943	942	932	912	832	787	691	580	460	359

Tabel 38: Overzicht tijdelijke huisvesting als gevolg van uitvoeringsprogramma incl. m² (uitbreiding ten opzichte van 2020 excl. permanente uitbreiding)

